

ISSN 2080-9069

EDUKACJA – TECHNIKA – INFORMATYKA
EDUCATION – TECHNOLOGY – COMPUTER SCIENCE

WYBRANE PROBLEMY
EDUKACJI TECHNICZNEJ I ZAWODOWEJ

MAIN PROBLEMS
OF TECHNOLOGY AND PROFESSIONAL EDUCATION

ROCZNIK NAUKOWY NR/4/2013/CZEŚĆ 1
SCIENTIFIC ANNUAL No/4/2013/PART 1

RZESZÓW 2013

EDUKACJA – TECHNIKA – INFORMATYKA

Rocznik naukowy Nr 4/2013/Część 1

MIĘDZYNARODOWA RADA NAUKOWA/INTERNATIONAL SCIENTIFIC COMMITTEE

- Prof. dr hab. inż. Henryk Bednarczyk – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu (Polska)
Doc., PhDr., Miroslav Chráska, PhD. – Uniwersytet w Ołomuńcu (Czechy)
Prof. PaedDr. Milan Ďuriš, CSc. – Uniwersytet Mateja Bela, Banská Bystrica (Słowacja)
Prof. dr hab. Waldemar Furmanek – Uniwersytet Rzeszowski (Polska) – przewodniczący/president
Prof. PhD. Olga Filatova – Vladimir State University Named A&N Stoletovs (Rosja)
Prof. PhD. Vlado Galičić – Uniwersytet w Rijeci (Chorwacja)
Prof. Ing. Tomáš Kozík, DrSc – Uniwersytet Konstantina Filozofa w Nitrze (Słowacja)
Dr hab. prof. UP Krzysztof Kraszewski – Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie (Polska)
Prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski – Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, Warszawa (Polska)
Prof. PhD. Oksana Nagorniuk – Narodowy Uniwersytet Inżynierii Środowiska w Kijowie (Ukraina)
Dr hab. prof. UR Aleksander Picuch – Uniwersytet Rzeszowski (Polska)
Prof. dr hab. Mario Plenkowski – Uniwersytet w Zagrzebiu (Chorwacja)
Prof. dr hab. Natalia Ridei – Narodowy Uniwersytet Inżynierii Środowiska w Kijowie (Ukraina)
Prof. dr hab. Victor Sidorenko – Narodowy Uniwersytet Inżynierii Środowiska w Kijowie (Ukraina)
Doc. Ing. Čestmír Serafin, Dr. Ing-Paed. – Uniwersytet w Ołomuńcu (Czechy)
Dr hab. inż. prof AGH Wiktoria Sobczyk – AGH Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie (Polska)
Prof. dr hab. inż. Ján Stoffá – Uniwersytet w Nitrze (Słowacja)
Prof. Dr. Ing. Walter E. Theuerkauf – Techniczny Uniwersytet w Brunshwiku (Niemcy)
Dr hab. prof. UR Wojciech Walat – Uniwersytet Rzeszowski (Polska)

REDAKCJA/EDITORIAL OFFICE

- Dr hab. prof. UR Wojciech Walat (redaktor naczelny/main editor)
Dr Waldemar Lib (z-ca redaktora naczelnego/v-ce editor)

RECENZJE/REVIEWS

Międzynarodowa Rada Naukowa/International Science Committee

KOREKTA/CORRECT

Jolanta Dubiel

OPRACOWANIE TECHNICZNE/TECHNICAL ELABORATION

Arkadiusz Nisztuk

© Copyright by Zakład Dydaktyki Techniki i Informatyki Uniwersytetu Rzeszowskiego 2013

ADRES REDAKCJI/ADDRESS OF EDITORIAL OFFICE

Zakład Dydaktyki Techniki i Informatyki
ul. Pigonia 1; 35-310 Rzeszów
tel. +48 17 851 8635, e-mail: zdti@ur.edu.pl

ADRES WYDAWNICTWA/ADDRESS OF PUBLISHER

Wydawnictwo Oświatowe FOSZE; ul. W. Pola 6; 35-021 Rzeszów
tel./fax 17 863-34-35; 863-04-64; e-mail: fosze@fosze.com.pl

Spis treści

WPROWADZENIE	10
Część pierwsza	
PROBLEMY EDUKACJI OGÓLNOTECHNICZNEJ	14
KRZYSZTOF KRASZEWSKI Kształcenie ogólne i ogólnotechniczne w Nadrenii Północnej – Westfalii	15
MARCELA DUCHOVIČOVÁ Nové prístupy k technickému vzdelávaniu	16
MARIE CHRÁSKOVÁ Změny postojů k vybraným pojům u studentů oboru Edukacja techniczno- -informatyczna na Univerzitě v Rzeszowe.....	17
MARTA CIESIELKA, MAŁGORZATA NOWORYTA Motywy podjęcia studiów na kierunku Edukacja Techniczno-Informatyczna w AGH ...	18
RYSZARD SZEREMETA, ANDRZEJ MICHALSKI Możliwości rozwoju kultury technicznej w procesie turystyki industrialnej.....	19
WOJCIECH WALAT Podstawy teorii i praktyki podręcznika szkolnego	20
DANKA LUKÁČOVÁ Didaktická vybavenosť učebníc pre predmet technika na nižšom sekundárnom stupni.....	21
AGNIESZKA DŁUGOSZ Rozwijanie twórczej aktywności uczniów na lekcjach techniki	22
SILVIA KUNOVÁ, GABRIEL BÁNESZ Analýza výskumov z oblasti rozvoja priestorovej predstavivosti žiakov	23
GABRIEL BÁNESZ Predmet technika na začiatku a v priebehu školskej reformy na Slovensku.....	24
JÁN ŠIRKA Tri ročníky Technickej olympiády.....	25
EVGENIYA IZHKO Learning styles.....	26

Część druga	
PSYCHOPEDAGOGICZNE PROBLEMY EDUKACJI ZAWODOWEJ	27
SERGEY BILAN	
Technocracy and fate of Ukrainian rural population	28
VALERIY ZOBKOV	
Content parameters of a person's attitude to activity.....	29
WASILIJ JAGUPOW	
Zasady kompetencyjnego podejścia w oświacie zawodowej.....	30
ANTONINA MAKAROVA	
Parents Role in Adaptation of Children with Limited Health Abilities.....	31
ALEXANDER ZOBKOV	
Structural and substantive model of graduate students' self-regulation of learning and professional activity	32
OLGA FILATOVA	
Special features of job satisfaction and efficiency of different professional type experts	33
NIKOLAI LEONOV, IULIIA ASTRAKHANTCEVA	
Social Representations of the University Teachers About Conflict Resolution with Students	34
ILYA LEONOV	
Relationship between Tolerance for Ambiguity and Socio-psychological Characteristics of Managers	35
ANATOLY TOURCHIN	
Psychological analysis of a teacher's activity in class.....	36
IULIIA SIEKUNOVA	
Spiritual mission of high school education	37
JOLANTA WILSZ	
Właściwości sterownicze pożądane u osób zarządzających w sytuacjach kryzysowych.....	38
VOLODYMYR KALUGA	
The peculiarities of scientific and technological influence upon formation of person's identity	39
IRINA CHERKASOVA	
The formation of psychological students necessary competences of during their practical training	40
MONIKA WAWER	
Edukacja pracowników pokolenia Y – nowe potrzeby i rozwiązania	41

IRYNA STADIYCHUK, SERGIY KUBITCKIY Features of the professional training of future technicians and mechanics in college.....	42
EWA NIEROBA, ALICJA BIŃKOWSKA, IRENEUSZ ZAWŁOCKI, KRZYSZTOF NIEWIADOMSKI Kształowanie kompetencji społecznych w procesie kształcenia inżynierów.....	43
ALYONA ZUYEVA, ELINA LUGOVSKA The communication of professional thinking and professional competence in the process of professional training of technician-mechanics of agro-industrial production.....	44
YLIA LAZAREVA Social-psychological training as method of forming professional competences in Universities of Russia	45
NATALYR LITWINOVA Psychological measures to protect arterial hypertension and diabetes	46
MAREK KĘSY Jakość procesu w ujęciu realiów gospodarki rynkowej	47
OLEKSIY IVANIUTA, SERGIY KUBITCKIY Methodological conditions of implementation of educational progress monitoring in the process of future land surveyors professional training	48
EUGENE KMITA Professional competence of air traffic controller in the sphere of subject-activity approach	49
MONIKA WAWER Edukacyjne gry symulacyjne w rozwoju kompetencji pracowników	50
ELENA BAZALEY Pedagogical Heritage of A.S. Makarenko in Modern Educational Space	51
MAGDALENA PAKUŁA, RAFAL WAWER Edukacja zawodowych rodzin zastępczych w Polsce.....	52
RAFAL WAWER, MAGDALENA PAKUŁA Przygotowanie zawodowe rodzin zastępczych w kontekście historycznym	53
TAMARA KOVALCHUK, TETYANA MELNYCHUK Cultural and educational leisure activities in nules of Ukraine	234
LEONID KOCHERYGIN Some of them with aspects of training students in surveyors student-centered individual training.....	239

Część trzecia	
PROBLEMY EDUKACJI EKOLOGICZNEJ I SPOŁECZNEJ	56
NATALIIA RIDEI, KATERYNA GUSAK	
Professional and social competences in agrarian specialists: Theoretical aspects	57
VITA STROKAL	
Practical training of students-ecologists and its role in the development of scientific research: theoretical aspects	58
MARIA POLYVACH	
Scientific activity and life journey the first rector of the Ukrainian Agricultural Academy P.D. Pshenichniy.....	59
WIKTORIA SOBCZYK, KATARZYNA STERNIK	
Systemy zarządzania gospodarką odpadami w gminie wiejskiej.....	60
MACIEJ GLINIAK, WIKTORIA SOBCZYK	
Antropogeniczne procesy zasolenia gleb	61
WIKTORIA SOBCZYK, ANNA KOWALSKA	
The Natura 2000 network and thread from mining activities.....	62
TATIANA SAYENKO, OKSANA NAGORNIUK, LILIIA NEDOBIJCHUK	
Pedagogical problems of ecological (environmental) training in technical universities	63
YULIIA RYBALKO	
Formation of professional competence of ecologists in professional training in higher agricultural educational establishments	64
V.A. KHARITONOVA	
Professional competence as a personal and professional readiness to successful teacher of pedagogical activity	65
NATALIYA RIDEI, DENYS SHOFOLOV	
Development of Ukraine higher education system for the balanced nature management.....	66
VALENTYNA YAKOVLEVA, ILIIA SAMARIN	
Peculiarities of „social pedagogy” teaching methodics in pedagogic higher educational institutions with using interactive teaching methods	67
L.V. KRYMETS	
Social-philosophical and educational aspects of globalization	68
OKSANA PONOMARENKO	
Vocational quidance in the context of basic training youth to agricultural activity in the „school – university”	69

OXSANA POLOZENKO	
Professio-graphic approach to psychological preparation of future specialists of agrarian sphere to professional activity	70
ALLA NAIDYONOVA	
The system of training of agricultural specialists in the UK educational institutions	71
GALINA KOZLAKOVA, TATIANA SAYENKO	
Competence approach in ecological education of engineering students.....	72
NATALIA KOSTRYTSIA	
Modernization of cultural training content of future agrarian specialists in context of educational changes	73
NATALIIA ISAKOVA, LIUDMYLA DANKEVYCH	
Environmental education as a key factor of environmental consciousness	74
MYROSLAVA HLADCHENKO	
Emergence of the strategic management in the higher education sector of European Union Countries.....	75
GALINA DUDARCHUK	
Importance of design in educational process of foresters	76
KATARZYNA ZIĘBAKOWSKA-CECOT	
Technologia informacyjna – klucz do zrównoważonego rozwoju?	77
Część czwarta	
PROBLEMY EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA	78
HENRIETA RAJNICOVÁ	
Ergonómia, bezpečnosť a ochrana zdravia na pracovisku so zobrazovacou jednotkou.....	79
PETRA KVASNOVÁ	
Zaistenie bezpečnosti práce pri zváraní kovov	80
MELÁNIA FESZTEROVÁ	
BOZP aplikovaná vo výchove a vzdelávaní budúcich učiteľov chémie.....	81
ANTONI KRAUZ	
Internet narzędziem groźnej broni cyfrowej dla infrastruktury krytycznej w globalnym świecie wiedzy.....	82
OLEKSANDR VORONTSOV	
The Ukrainian Armed Forces educational and psychosocial junior officers' professional competence development technology in the professional development system.....	83

OLEG BOYKO	
Subject-activity model in forming officer's leadership competence in the Academy of Ground Forces of Ukraine.....	84
MYKOLA KOS	
Historical-pedagogical analysis of model and simulation development as a part of tactical training of military professionals	85
NATALIJA KOZHEMIAKO	
Methods of communicative competence formation of future specialists in the field of law during the study of psychological and pedagogical disciplines.....	86
SERGII YASHCHUK	
Environmental law in ukraine: present and prospects	87
OKSANA VYTRYKHOVSKA	
Classification of economic disciplines on the level of information technology	88
ULYANA IVANIVNA TERLETSKA	
Chernihiv Province Primary Schools of Agriculture in Late 19 th -Early 20 th Century	89
Część piąta	
PROBLEMY KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI.....	90
OLEKSANDR SOKOLOV, MARIA MAZORCHUK, V. DOBRIAK, WIESŁAW URBANIAK	
Testing of the acquirement of student's general educational competence.....	91
NATALIA RIDEY, SVETLANA PALAMARCHUCK, DENIS SHOFOLOV	
The introduction of credit-module and module-rating technology education in Ukraine.....	92
OLENA BERMICHEVA, NATALIJA BURUKOVSKA	
Problem-based seminar strategies at higher educational establishments. Novel approach	93
IRENEUSZ ZAWŁOCKI, KRZYSZTOF NIEWIADOMSKI, EWA NIEROBA	
Trudne sytuacje szkolne w ocenie uczniów i nauczycieli.....	94
LUDMILA VIKHREVA	
The interconnection of parent-child relationships with the propensity to manipulating at senior schoolboys.....	95
VIERA TOMKOVÁ	
K otázkam technickej neverbálnej komunikácie žiakov nižšieho sekundárneho vzdelávania.....	96
JÁN STEBILA, ĽUBOŠ KRIŠŤÁK	
Teaching climate of a technical subject in the process of applying ict tools	97

WŁADYSŁAW BŁASIAK, MAŁGORZATA GODLEWSKA, ROMAN ROSIEK, DARIUSZ WCISŁO	
Eye tracking. Nowe możliwości eksperymentalne w badaniach edukacyjnych	98
ANTONÍN ROJÁK, MIROSLAVA MIKLOŠÍKOVÁ	
Kompetence učitele odborných předmětů.....	100
OLENA SYDORENKO	
Experimental verification of the model of preparation of future social educators for communicative activity in the rest camps.....	101
JANUSZ STRZECHA	
Zawodowe kompetencje nauczycieli fotografii i filmu średnich szkół plastycznych a przemiany w technologiach fotograficznych i filmowych	102
OLEKSANDR MIHNO	
Vasyl Sukhomlynsky on Psychological and Educational Characteristics of Student's Personality	104
DIANA TERESHCHUK	
Assessing Students' Strategic Competence in Speaking English.....	105
OLEKSANDR LAGODYNSKYI	
English Language Training in the Ukrainian Military Academies: Problems for Teachers and Curriculum Developers	106
NATALIIA GLUSHANYTSIA	
Model of foreign language professionally-communicative competence formation of future bachelors in avionics.....	107
OLENA BALALAJEVA	
Major principles of teaching Latin at the Departments of Veterinary Medicine in Ukrainian Agrarian Universities.....	108
PRZEMYSŁAW PODULKA	
Metrologia powierzchni – znaczenie, użyteczność i ograniczenia.....	109
AUTORZY/THE AUTHORS.....	110

WPROWADZENIE

W niniejszym tomie wydawanej cyklicznie pracy poświęconej wybranym problemom edukacji technicznej i zawodowej znajduje się pięć części.

Część pierwszą – *Problemy edukacji ogólnotechnicznej* otwiera opracowanie charakteryzujące system szkolny w Północnej Nadrenii–Westfalii, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów dotyczących edukacji ogólnotechnicznej. W kolejnych artykułach przedstawiono próbę nowego podejścia do edukacji technicznej – autorka podkreśla w nim konieczność ustawicznego dokształcania się nauczycieli techniki oraz ściślejsze powiązanie treści nauczania z najnowszymi osiągnięciami w zakresie techniki; zmiany w postawach i rozumieniu wybranych pojęć przez studentów kierunku Edukacja Techniczno-Informatyczna Uniwersytetu Rzeszowskiego; wyniki badań dotyczące motywów kierujących absolwentami szkół średnich, prowadzących do podjęcia studiów na kierunku Edukacja Techniczno-Informatyczna w AGH; potencjalnych możliwości popularyzacji oraz rozwoju kultury technicznej wśród młodzieży szkolnej z wykorzystaniem turystyki industrialnej; konstytutywne teoretyczno-praktyczne założenia podręcznika szkolnego, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów związanych z teorią: książki szkolnej, technicznych środków dydaktycznych oraz edukacji medialnej; analizę przydatności dydaktycznej starych i nowych podręczników szkolnych do przedmiotów technicznych przeznaczonych dla szkół podstawowych oraz średnich; teoretyczne rozważania dotyczące konieczności rozwijania twórczej aktywności uczniów na lekcjach techniki; analizę dotychczasowych badań dotyczących rozwoju wyobraźni technicznej, ze szczególnym uwzględnieniem wyobraźni przestrzennej i ich znaczenia dla teoretycznej i praktycznej działalności człowieka; wyniki badań określających stan edukacji technicznej w szkołach podstawowych Słowacji na początku i w trakcie trwania reformy szkolnictwa; doświadczenia organizatorów olimpiady technicznej dla uczniów szkół podstawowych Słowacji oraz wpływ uczestnictwa w niej na podniesienie świadomości technicznej uczniów. Pierwszą część kończy artykuł poświęcony analizie i klasyfikacji stylów uczenia się i ich doboru stosowanie do osobowości uczących się.

Część drugą – *Psychopedagogiczne problemy edukacji zawodowej* rozpoczyna artykuł dotyczący wpływu rozwoju technicznego rolnictwa ukraińskiego w latach 30. XX w. na mieszkańców wsi. W następnych artykułach autorzy przedstawili: wyniki analizy teoretycznego i empirycznego materiału badawczego dotyczącego czynników wpływających na aktywność człowieka; zasady kompetencyjnego podejścia w oświacie zawodowej oraz ich uzasadnienie; rozważania na temat roli rodziców i domu rodzinnego w procesie adaptacji społecznej dzieci niepełnosprawnych; wyniki badań pilotażowych dotyczących modelu samoregulacji i cech osobowości studentów wpływających na ten pro-

ces; opis badań empirycznych poświęconych próbie określenia wpływu zadowolenia z pracy na jej wydajność; rezultaty badań dotyczących roli nauczycieli akademickich w rozwiązywaniu konfliktów ze studentami; zależności istniejące pomiędzy tolerancją niejednoznaczności i społeczno-psychologiczną charakterystyką menedżerów; psychologiczną aktywność nauczyciela będącą sprzyjającym komponentem wzmocnienia motywacji uczniów do rozwijania spontanicznej aktywności i uczenia się; misję szkoły średniej w rozwoju osobowości uczniów; wymagania funkcjonalne i osobowościowe stawiane osobom zarządzającym w sytuacjach kryzysowych; fenomen tożsamości i osobowości oraz wpływ czynników naukowych i technicznych na ich rozwój; rozwój praktycznych kompetencji studentów psychologii potrzebnych w trakcie praktyk zawodowych; problemy związane z edukacją pracowników ery nowoczesnych technologii; charakterystykę zawodową przyszłych absolwentów szkół agrotechnicznych z uwzględnieniem specyficznych umiejętności zawodowych; refleksje poparte badaniami własnymi dotyczące kształtowania kompetencji społecznych w procesie kształcenia inżynierów; przemyslenia dotyczące konieczności opanowania ogólnych i zawodowych kompetencji absolwentów szkół agrotechnicznych jako wskaźnika ich konkurencyjności i mobilności zawodowej; opis wykorzystania na uniwersytetach Rosji szkoleń społeczno-psychologicznych w zakresie wiedzy, umiejętności, nawyków i postaw jako metody kształtowania kompetencji zawodowych; psychologiczne metody (pozytywne myślenie, kompetencje emocjonalne, motywacja społeczna, wartości) zapobiegania i leczenia nadciśnienia tętniczego; próbę wyjaśnienia pojęcia „jakość” w ujęciu wybranych działów filozofii oraz teorii zarządzania; istotę i potrzebę monitoringu procesu kształcenia zawodowego geodetów; katalog kompetencji zawodowych kontrolerów ruchu lotniczego z uwzględnieniem umiejętności praktycznych i cech osobowościowych; możliwości wykorzystania gier symulacyjnych w budowaniu pozytywnych relacji interpersonalnych oraz rozwoju kompetencji zawodowych; badania systemu pedagogicznego Antona Makarenki i jego wpływ na nowoczesną przestrzeń edukacyjną; charakterystykę programu PRIDE rodzinna opieka zastępcza/adopcja w kontekście jego przydatności w rozwiązywaniu problemów rodzin zastępczych. Część tę kończy artykuł, w którym autorzy przedstawili analizę zmian wymagań kompetencyjnych wobec rodziców zastępczych oraz ich zawodowego przygotowania w świetle dawniej i obecnie obowiązujących aktów prawnych.

W części trzeciej zebrane zostały artykuły związane z problematyką edukacji ekologicznej i społecznej. Część ta rozpoczyna się od artykułu, w którym autorki dokonały analizy procesu przygotowania specjalistów w zakresie nauk rolniczych oraz rozwijania ich kompetencji zawodowych i społecznych w trakcie studiów na uczelniach wyższych Ukrainy. W dalszych artykułach opisane zostały: teoretyczna analiza kształcenia studentów na kierunkach studiów związanych z ekologią i jej roli w rozwoju badań naukowych w zakresie nauk ekologicznych na Ukrainie; postać i działalność wybitnego ukraińskiego naukowca

w dziedzinie zootechniki, którym był P.D. Pshenichniy; system zarządzania gospodarką odpadami w gminie wiejskiej oraz propozycje działań zmierzających do zapobiegania powstawania odpadów, minimalizacji masy powstających odpadów oraz redukcji negatywnego wpływu na środowisko; wpływ zasolenia na glebę i roślinność, podkreślając negatywny wpływ tego zjawiska na fotosyntezę, oddychanie, przyswajanie asymilatów i wzrost roślin, a także procesy rekultywacji gleb słonych; sieć natura 2000; pedagogiczne i dydaktyczne problemy związane z edukacją ekologiczną prowadzoną na kierunkach technicznych w uczelniach wyższych Ukrainy; identyfikacja i pedagogiczne uzasadnienie kwalifikacji zawodowych oraz poziomy kompetencji zawodowych w zakresie ochrony środowiska; ogólna klasyfikacja kompetencji zawodowych niezbędnych w działalności edukacyjnej nauczyciela; rozwój ukraińskiego systemu szkolnictwa wyższego w zakresie zrównoważonego zarządzania środowiskiem; analiza stanu rozwoju kompetencji zawodowych i społecznych ukraińskich studentów kształcących się na kierunkach rolniczych; pozytywne aspekty wykorzystania interaktywnych metod nauczania w procesie dydaktycznym na kierunku pedagogika społeczna; wpływ globalizacji na rozwój współczesnej edukacji; przegląd osiągnięć i kłopotów ukraińskiego systemu doradztwa i szkolnictwa zawodowego; problematyka psychologicznego przygotowania specjalistów w dziedzinie rolnictwa do wykonywania czynności zawodowych; system szkolenia specjalistów rolnictwa w Wielkiej Brytanii w kontekście koniecznej reformy systemu rolnego szkolnictwa wyższego na Ukrainie związanego z rosnącą konkurencją na globalnym rynku pracy; potrzeba aktualizacji kształcenia na kierunkach technicznych o treści z zakresu ekologii; wpływ wartości humanistycznych na wszelką działalność człowieka ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa; kluczowe znaczenie edukacji ekologicznej pozwalającej zrozumieć integralność środowiska naturalnego z ludzką egzystencją; rozwój strategicznego zarządzania szkolnictwem wyższym w krajach Unii Europejskiej; wykorzystanie metody projektów w kształceniu specjalistów leśnych. W ostatnim artykule autorka rozważa możliwości wykorzystania technologii informacyjnej w edukacji dla zrównoważonego rozwoju.

Część czwartą – *Problemy edukacji dla bezpieczeństwa* otwiera artykuł poświęconym ergonomii pracy na stanowisku komputerowym. W artykule tym autorka szczególnie zwraca uwagę na prawidłowe ustawienie parametrów monitora jako elementu stacji roboczych szczególnie obciążającego fizycznie i psychicznie użytkownika. W kolejnych artykułach opisano: negatywne dla człowieka skutki spawania różnymi metodami oraz środki zaradcze (BHP) zmniejszające obciążenia organizmu; znaczenie znajomości i przestrzegania zasad BHP przez studentów – przyszłych nauczycieli chemii; charakterystykę zagrożeń i niebezpieczeństw spowodowanych rozwojem Internetu, autor podał przykłady różnych rodzajów zagrożeń ze strony broni cyfrowej, cyberterroryzm, cyberprzestępczości itp.; kierunki doskonalenia kompetencji zawodowych młodszych oficerów armii ukraińskiej; metod dydaktycznych rozwijających kompetencje przywódcze przyszłych

oficerów wojsk lądowych Ukrainy; historyczny rozwój modeli i symulacji strategicznych działań w szkoleniu zawodowych oficerów armii ukraińskiej; metody rozwoju kompetencji komunikacyjnych wśród studentów prawa; stan i perspektywy rozwoju prawa w zakresie ochrony środowiska na Ukrainie; informatyzację procesów dydaktycznych w obszarze nauk ekonomicznych. Ostatnim artykułem części piątej jest opracowanie dotyczące rozwoju szkolnictwa kształcącego specjalistów rolnych na przełomie XIX i XX wieku w obwodzie Czernihów (Ukraina);

Część piąta – *Problemy kształcenia nauczycieli* zawiera 17 opracowań. Zaczyna się artykułem dotyczącym poziomu wykształcenia ogólnego absolwentów szkół średnich na Ukrainie. W następnych artykułach przedstawiono: proces wprowadzania systemu modułowego kształcenia i punktów ECTS na wyższych uczelniach Ukrainy; strategie wykorzystywane na seminarium w celu opanowania wiedzy i umiejętności praktycznych przez studentów; wyniki badań dotyczących sytuacji problemowych i stresowych, z jakimi spotykają się uczniowie i nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych; problematykę relacji rodzice – dziecko; opis wyników badań umiejętności w zakresie komunikacji niewerbalnej uczniów gimnazjum; badania dotyczące poprawy jakości kształcenia przedmiotów zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii; zalety okulografii oraz metody eye-trackingu w badaniach edukacyjnych poparte badaniami własnymi; kompetencje nauczycieli przedmiotów zawodowych w kontekście zmian społecznych i polityki edukacyjnej; model przygotowania i umiejętności komunikacyjne przyszłych wychowawców prowadzących letnie formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży w świetle badań własnych; problematykę zawodowych kompetencji nauczycieli fotografii i filmu średnich szkół plastycznych; ewolucję poglądów Wasyla Sukhomlynskiego dotyczących badań osobowości uczniów; propozycję kryteriów badań kluczowych kompetencji posługiwania się językiem angielskim; główne problemy związane z nauczaniem i opracowywaniem programów nauczania języka angielskiego na potrzeby studentów wojskowych uczelni wyższych Ukrainy; propozycję rozwoju umiejętności w zakresie posługiwania się językiem angielskim przez inżynierów awioniki; dydaktyczne aspekty nauczania łaciny studentów weterynarii. Artykułem kończącym piątą część jest opracowanie dotyczące metrologii powierzchni. W artykule ujęto zagadnienia związane zarówno z praktycznym aspektem dokonywania pomiarów powierzchni, jak i procesem dydaktycznym prowadzącym do nabywania przez studentów umiejętności dokonywania i interpretowania pomiarów.

Mamy nadzieję, że kolejny tom serii edukacji technicznej i zawodowej wzbogaci teorię i praktykę prowadzonych w tym zakresie badań, a także przyczyni się do rozwiązań nadążających za nowymi wyzwaniami cywilizacyjnymi i przemianami kulturowymi.

Waldemar Lib

Część pierwsza

**PROBLEMY EDUKACJI
OGÓLNOTECHNICZNEJ**

Krzysztof KRASZEWSKI

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Polska

Kształcenie ogólne i ogólnotechniczne w Nadrenii Północnej – Westfalii

Streszczenie

W pierwszej części artykułu autor charakteryzuje system szkolny w Północnej Nadrenii-Westfalii. Następnie krótko charakteryzuje wybrane aspekty edukacji ogólnotechnicznej. Ukazuje jej cele i zadania w poszczególnych rodzajach szkół ogólnokształcących.

Słowa kluczowe: system szkolny, kształcenie ogólnotechniczne.

General and technology education in the North Rhine-Westphalia

Abstract

In the first part of the article the author characterizes the educational system of the North Rhine-Westphalia. Afterwards, he shortly characterizes chosen aspects of the general technical education. He shows its aims and duties in various types of vocational schools.

Key words: school system, technology education.

Marcela DUCHOVIČOVÁ

Univerzita Konstantina Filozofa v Nitre, Slovenská Republika

Nové prístupy k technickému vzdelávaniu

Abstrakt

Príspevok vznikol ako výstup riešenia výskumnej úlohy UGA č. UKF IV/19/2013 – Celoživotné vzdelávanie odborných technických predmetov. Príspevok sa zaoberá problematikou technického vzdelávania učiteľov, ktorého cieľom je získanie základnej prípravy v oblasti kľúčových kompetencií. Dôraz je kladený na vzdelávanie učiteľov vyučujúcich odborné technické predmety na základných školách.

Kľúčové slová: technická tvorivosť, kompetencie, technická zručnosť, odborné vzdelávanie.

New approaches to technical education

Abstract

The paper deals with the issues technical learning teachers, the main purpose is to obtain basic training in key skills. Emphasis is placed on training teachers of vocational technical subjects in primary schools.

Key words: technical creativity, competence, technical skills, vocational education.

Marie CHRÁSKOVÁ

Univerzita Palackého v Olomouci, Česká Republika

Změny postojů k vybraným pojmům u studentů oboru Edukacja techniczno-informatyczna na Univerzité v Rzeszowe

Resumé

Příspěvek popisuje změny postojů k vybraným pojmům školního a sociálního prostředí u studentů Univerzity v Rzeszowe v roce 2010 a 2011. Srovnání je provedeno pomocí optimalizovaného sémantického diferenciálu u studentů studijního oboru Edukacja techniczno-informatyczna.

Klíčová slova: postoje studentů, sémantický diferenciál, srovnání postojů studentů, školní a sociální prostředí.

Changes of attitudes to selected terms by students of the field of study Education in Technology and Informatics of the University of Rzeszów

Abstract

The entry deals with the changes of attitudes of chosen terms referring to school and social environment by students of the University in Rzeszow in 2010 and 2011. The comparison is made by the means of a semantic differential by students of the field of study Education in Technology and Informatics.

Key words: students' attitudes, semantic differential, comparison of students' attitudes, school environment, social environment.

Marta CIESIELKA, Małgorzata NOWORYTA

AGH Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie, Polska

Motywy podjęcia studiów na kierunku Edukacja Techniczno-Informatyczna w AGH

Streszczenie

W pracy przedstawiono wyniki badań motywów podjęcia studiów na kierunku Edukacja Techniczno-Informatyczna w AGH. Omówiono różne aspekty związane z wyborem studiów, zarówno czas podjęcia decyzji, wykorzystane źródła informacji, jak i motywy, jakimi kierowali się kandydaci wybierając uczelnię i kierunek studiów.

Słowa kluczowe: motywy wyboru studiów, Edukacja Techniczno-Informatyczna, źródła informacji o studiach.

Motives for undertaking studies on Education in Technology and Computer Science in AGH University of Science and Technology

Abstract

The results of the research on motives for undertaking studies on Education in Technology and Computer Science in AGH UST were presented at this article. Different aspects connected with choice of studies were discussed, among others time of making decision, used sources of information, motives by which candidates were guided choosing the university and field of study.

Key words: motives of choosing field of study, Education in Technology and Computer Science, sources of information about studies.

Praca zrealizowana w ramach badań statutowych numer 11.11.110.158.

Ryszard SZEREMETA, Andrzej MICHALSKI
Wyższa Szkoła Pedagogiczno-Techniczna w Koninie, Polska

Możliwości rozwoju kultury technicznej w procesie turystyki industrialnej

Streszczenie

W artykule w dużym skrócie ukazano możliwości wykorzystania turystyki industrialnej dla potrzeb rozwoju i krzewienia kultury technicznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Ponadto wskazano szereg niezbędnych działań sprzyjających eksponowaniu edukacyjnych walorów tej turystyki i jej upowszechnieniu w działalności szkoły. Ukazany poziom kultury technicznej społeczeństwa uświadamia, jak wiele jest jeszcze do zrobienia w tym obszarze.

Słowa kluczowe: kultura techniczna, edukacja techniczna młodzieży, turystyka industrialna.

Technical culture development possibilities in the process of industrial tourism

Abstract

The article refers to the possibilities of using industrial tourism for the needs of the development of technical culture among children and teenagers attending school. Moreover a number of actions are presented which are necessary to expose the educational features of this type of tourism and its use in the school's activities. The presented level of society's technical culture shows how much is to be done within this area.

Key words: technical culture, teenagers' technical education, industrial tourism.

Wojciech WALAT

Uniwersytet Rzeszowski, Polska

Podstawy teorii i praktyki podręcznika szkolnego

Streszczenie

Rozwój teorii i praktyki podręcznika szkolnego jest nierozdzielnie związany z rozwojem **teorii książki szkolnej, teorii technicznych środków dydaktycznych** oraz **edukacji medialnej**. Rozwój tych trzech dziedzin szczegółowych teorii pedagogicznych ma wyraźnie polską tożsamość i kierunek badań.

W opracowaniu przyjęto założenie o nadrzędności pojęcia książki szkolnej (w stosunku do podręcznika) jako publikacji przeznaczonej dla szkoły. Dotychczas podręcznik i książka szkolna były pojęciami właściwie tożsamymi, stosowanymi wymiennie.

Słowa kluczowe: teoria książki szkolnej, teoria podręcznika, środki dydaktyczne, edukacja medialna.

Basic theory and practice guidance school

Abstract

The development of the theory and practice of textbook is inextricably linked with the development of the theory of school books, technical theory of teaching and media education. The development of these three specific areas of pedagogical approach is clearly Polish identity and direction of research.

The study assumes the primacy of the concept of educational book (compared to the manual) as a publication intended for the school. So far school textbook and the book were identical terms, used interchangeably.

Key words: theory of school book, theory of textbook, technical theory of teaching, media education.

Danka LUKÁČOVÁ

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovenská Republika

Didaktická vybavenosť učebníc pre predmet technika na nižšom sekundárnom stupni

Resumé

V súčasnosti je často diskutovaná kvalita nových učebníc pre základné i stredné školy. V predmete technika (technická výchova) na nižšom sekundárnom stupni vzdelávania používali učitelia od r. 1999 jednu učebnicu a až v r. 2012 bola vydaná druhá učebnica. Zistovali sme, aká je didaktická vybavenosť týchto učebníc a z tohto pohľadu sme porovnávali novú učebnicu so starou. Na tento účel sme použili metodiku podľa J. Průchu. Keďže celkový koeficient didaktickej vybavenosti učebnice z r. 2012 je o 8% vyšší, je možné konštatovať, že didaktická využiteľnosť novej učebnice je lepšia.

Kľúčové slová: didaktická vybavenosť, učebnica, základná škola, technické vzdelávanie.

Didactic equipment textbooks for technology subject to lower secondary level

Abstract

It is now often discussed the quality of new textbooks for primary and secondary schools. For the subject of technology (technical education) at lower secondary level education teachers have used since 1999 one textbook and to the 2012 the second textbook was released. We have examined how the didactic equipment's of these books is and so we compared the new with the old one. For this purpose we used the method according to J. Prucha. Since the coefficient of didactic equipment from 2012 textbooks is 8% higher, it can be stated that the didactic usefulness of a new textbook is greater.

Key words: textbook, technology education, didactic equipment, basic school.

Agnieszka DŁUGOSZ
Uniwersytet Rzeszowski, Polska

Rozwijanie twórczej aktywności uczniów na lekcjach techniki

Streszczenie

Rozwijanie twórczej aktywności uczniów jest koniecznością współczesnych czasów. Rozwój ten w dużej mierze uzależniony jest od sposobu pracy nauczyciela. Aby rozwijać twórczą aktywność, nauczyciel powinien proponować uczniom różnorodne zadania techniczne, wymagające początkowo naśladownictwa, kierowane bieżącym instruktazem, po zadania wymagające samodzielności i twórczości.

Słowa kluczowe: twórczość, aktywność twórcza, rozwijanie twórczości.

Developing creative activity of students in the classroom techniques

Abstract

Developing creative activity of students is a necessity of modern times. The development of students' creative activity largely depends on how the teacher. To develop creative activity the teacher should offer students a variety of technical tasks requiring first aid, targeting the current instruction, the tasks requiring self-reliance and creativity.

Key words: creativity, creative activity, developing creativity.

Silvia KUNOVÁ, Gabriel BÁNESZ

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovenská Republika

Analýza výskumov z oblasti rozvoja priestorovej predstavivosti žiakov

Abstrakt

Priestorová predstavivosť, technickej predstavivosti v technických predmetoch a v technickej praxi sú dôležitým prvkom technických zručností každého technika. Vymedzenie pojmov priestorová a technická predstavivosť v odbornej literatúre. Stručný prehľad pedagogických výskumov a experimentov v oblasti rozvoja technickej a priestorovej predstavivosti žiakov.

Kľúčové slová: technické vzdelávanie, technická predstavivosť, priestorová predstavivosť.

Analysis of studies of the development of spatial imagination of students

Abstract

The spatial imagination, technical imagination in technical subjects and technical practice are an important element of technical skills of each technique. Definitions spatial and technical imagination in the scientific literature. Brief overview of educational research and experimentation in the development of technical and spatial imagination of students.

Key words: technology education, technical imagination, spatial imagination.

Gabriel BÁNESZ

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovenská Republika

Predmet technika na začiatku a v priebehu školskej reformy na Slovensku

Abstrakt

Článok prezentuje zámer a ciele projektu KEGA Analýza dôsledkov obsahovej reformy na technické vzdelávanie na základných školách. V príspevku autor prezentuje výsledky výskumu, ktorý bol zameraný na zistenie stavu technického vzdelávania na základných školách v čase zavedenia školskej reformy. Tieto výsledky budú tvoriť základ pre komparáciu stavu technického vzdelávania na začiatku reformy a v súčasnosti.

Kľúčové slová: školská reforma, technické vzdelávanie, základná škola.

Technology education at the beginning and during school reform in Slovakia

Abstract

The article presents the aims and objectives of the KEGA project: Analysis of the reform's impact on technology education in elementary schools. In the contribution, the author presents results of research, which focused on surveys of the state of technology education in elementary schools at the time of the school reform's introduction. These results will form the basis for comparison of the state of technology education at the beginning of the reform and now.

Key words: school reform, technology education, elementary school.

Ján ŠIRKA

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovenská Republika

Tri ročníky Technickej olympiády

Resumé

Technické vzdelávanie zohráva dôležitú úlohu vo výchove človeka, v jeho príprave na ďalšie povolanie aj na bežný život. V poslednom období však pozorujeme pokrivkávanie záujmu žiakov základných škôl o technické vzdelávanie. Preto sme sa na katedre techniky a informačných technológií prostredníctvom technickej olympiády zvýšiť záujem a spopularizovať technické vzdelávanie. Článok zachytáva aktuálnu situáciu s jej organizáciou a prípravou v priebehu uplynulých troch ročníkov.

Kľúčové slová: postupová súťaž žiakov, základná škola, technické vzdelávanie, teoretické testy, praktické zadania.

Three grades of technical olympiad

Abstract

Technical education plays important role in the education fo man, in his preparation for future proffesion and for daily life. Recently, however, we observe the reduction of elementary schools interest in technical education. Therefore the Department of Technology and Information Technologies decided to increase the interest and popularize technical educationa viac Technical Olympiad. The article is focused on actual situation with its organization and preparation within the last three grades.

Key words: advancing competition of pupils, elementary school, technical education, theoretical tests, practical assignement.

Evgeniya IZHKO

Dnipropetrovsk National University of Railway Transport, Russia

Learning styles

Abstract

The article is devoted to the different learning styles. The classification of learning styles is given. The lesson that corresponds to the principles of autonomy learning and suits for all types of students was developed. The results of the lesson are introduced in the article.

Key words: learning styles, perception, information processing, types of students, learning style tests.

Część druga

**PSYCHOPEDAGOGICZNE
PROBLEMY EDUKACJI ZAWODOWEJ**

Sergey BILAN

National University of Live and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Technocracy and fate of Ukrainian rural population

Abstract

The process of formation of technocratic ideas 30s of the twentieth century, which were implemented in Ukraine in the technical reconstruction of agriculture, the essence of which was to create a network of MTS and their impact on the development of social infrastructure in rural areas.

Key words: technocratic, technical reconstruction of agriculture.

Valeriy ZOBKOV

Vladimir State University, Russia

Content parameters of a person's attitude to activity

Abstract

Definition of a person's attitude to activity is given on the basis of author's theoretical and empirical researches. The structural-content characteristics that ensure preserving and development of the subject of activity are presented.

Key words: attitude, personality, activity, motivation, self-esteem, self-attitude.

Wasilij JAGUPOW

Instytut Oświaty Zawodowo-Technicznej Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy, Ukraina

Zasady kompetencyjnego podejścia w oświacie zawodowej

Streszczenie

W artykule przedstawiono uzasadnienie zasad kompetencyjnego podejścia w oświacie zawodowej, skonkretyzowano jej wymogi wobec kompetencji zawodowej absolwentów placówek oświaty zawodowej.

Słowa kluczowe: kompetentność zawodowa, podejście kompetencyjne, zasada, wymogi.

Principles of the Competence Approach in the Professional Education

Abstract

The article provides substantiation of the competence approach in the professional education, it specifies its requirements to the professional competence of the vocational schools leavers.

Key words: professional competence, competence approach, principle, requirements.

Antonina MAKAROVA
Vladimir State University, Russia

Parents Role in Adaptation of Children with Limited Health Abilities

Abstract

The problem of social adaptation of children with limited health abilities to our instruction conditions would be settled by combining the efforts both of parents and teachers. The main participants of the initial stage would be parents. The core of a personality is forming in a family but the school, society are completing it. The personality core is forming in the family but the school, society are only completing it. Home, parents are the sources where the child's character starts and his personality is forming.

Key words: a child with limited health abilities, innovative approach, to combine efforts, symbiosis, compensating functions.

Alexander ZOBKOV
Vladimir State University, Russia

Structural and substantive model of graduate students' self-regulation of learning and professional activity

Abstract

The article gives the author's definition of student's self-regulation of activity, the system of components of student's self-regulation of activity in the process of high-school educational is detected. The structural model of high-school graduate students' self-regulation of activity is represented.

Key words: self-regulation, graduate student, components, structural model, personality traits.

Olga FILATOVA

Vladimir State University, Russia

Special features of job satisfaction and efficiency of different professional type experts

Abstract

The paper is devoted to the results of empirical research of specific features in job satisfaction and efficiency of the representatives of various professional groups: a „person – person”, a „person – equipment” and a „person – nature” professional types.

Key words: efficiency of job activity, satisfaction of work, professional type.

Nikolai LEONOV, Iuliia ASTRAKHANTCEVA
Udmurt State University, Russia

Social Representations of the University Teachers About Conflict Resolution with Students

Abstract

This article presents the results of the empirical study of social representations of high school teachers in the conflict resolution with students. It is revealed that the social representations of conflict and non-conflict teachers about conflict resolution with students differ in characteristics such as resolution – avoidance, orientation in conflict resolution with students on their own interests and the interests of the other, which determines the variability of actions in resolving the conflict.

Key words: social representations, the image of a conflict situation, the ontological approach.

Ilya LEONOV

Udmurt State University, Russia

Relationship between Tolerance for Ambiguity and Socio-psychological Characteristics of Managers

Abstract

The article describes the relationship between tolerance for ambiguity and socio-psychological characteristic of managers. Statistically relevant correlations have been identified. The findings have practical value.

Key words: tolerance for ambiguity, socio-psychological characteristics, interpersonal relationship, locus of control, autonomy, dependence, coping behavior, risk, rationality, thinking styles.

Anatoly TOURCHIN

Ivanovo State University, Russia

Psychological analysis of a teacher's activity in class

Abstract

In the article written by A.S. Tourchin *Psychological analysis of a teacher's activity in class* a diagram of the teacher's mastery appraisal evaluated using the notions of the activity theory by A.N. Leontiev and the theory of an educational activity by D. Elkonin and V. Davydov is given.

Key words: psychological analysis, functional analysis, educational activity, motivation, spontaneous activity.

Iuliia SIEKUNOVA

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Spiritual mission of high school education

Abstract

The author of the article attempted to analyze the spiritual foundations of highschool education and its role and importance in modern Ukraine.

Key words: spiritual culture, highschool education, education, personal development, spirituality, teacher, Lyceum students, students.

Jolanta WILSZ

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Polska

Właściwości sterownicze pożądane u osób zarządzających w sytuacjach kryzysowych

Streszczenie

W artykule przedstawiono wymagania stawiane osobom zarządzającym w sytuacjach kryzysowych, również dotyczące ich osobowości. Przeanalizowano ich osobowość w kontekście koncepcji stałych indywidualnych cech osobowości. Wskazano pożądane u tych osób wartości tych cech ze względu na ich efektywne funkcjonowanie w sytuacjach kryzysowych.

Słowa kluczowe: właściwości sterownicze, stałe indywidualne cechy osobowości, zarządzanie kryzysowe.

Control features expected from management personnel in emergency situations

Abstract

Requirements expected from management personnel in emergency situations are discussed in the paper, including those related to their personalities. Management personnel personalities were analyzed in the context of constant individual personality traits. Desired value levels of those traits were identified with regard to the efficiency of their professional performance in emergency situations.

Key words: control features, constant individual personality traits, emergency situations.

Volodymyr KALUGA

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

The peculiarities of scientific and technological influence upon formation of person's identity

Abstract

The article is aimed at investigating „identity phenomenon”, the peculiarities of its formation and also at studying of influence of scientific and technological factors upon formation of identity.

Key words: education, existence, person's identity, science, technology.

Irina CHERKASOVA
Vladimir State University, Russia

The formation of psychological students necessary competences of during their practical training

Abstract

The author contemplates a problem of formation of common cultural and professional competences of students from psychological faculty. The author also describes the practical training organization at the faculty of psychology of the Vladimir state university.

Key words: psychological students, practical training, professional competences, common cultural competences.

Monika WAWER

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Polska

Edukacja pracowników pokolenia Y – nowe potrzeby i rozwiązania

Streszczenie

Pokolenie Y to określenie odnoszące się do młodych ludzi, wychowanych i edukowanych w świecie nowych technologii. Przemiany cywilizacyjne i dynamiczny rozwój społeczeństwa informacyjnego wpłynęły na fakt, że generacja ta została ukształtowana przez komputery i Internet. Realizacja procesów edukacyjnych w tej grupie pracowników wymaga zastosowania odmiennego podejścia do metod i form ich kształcenia.

Słowa kluczowe: pokolenie Y, edukacja, rozwój pracowników.

Employees Education of Generation Y – new needs and solutions

Abstract

Generation Y – the term which refers to young people who are educated in a world of new technologies. Civilization shifts and dynamic development of information society influenced on the fact that this generation has been shaped by the computers and the Internet. The realization of educational processes in this group of employees requires a different approach to the methods and forms of their education.

Key words: generation Y, education, employees development.

Iryna STADIYCHUK, Sergiy KUBITCKIY

National University of Life and Environmental Sciences, Ukraine

Features of the professional training of future technicians and mechanics in college

Abstract

The article presents the characteristics of professional training of future technicians and mechanics in Agrotechnical Colleges. Substantiated leading professional functions of future technicians and mechanics and the corresponding to them professional skills. It is shown specific formation of professional competences of future technicians and mechanics.

Key words: vocational training, specific vocational training, technicians and mechanics, professional competence, Agrotechnical College.

**Ewa NIEROBA, Alicja BIŃKOWSKA, Ireneusz ZAWŁOCKI,
Krzysztof NIEWIADOMSKI**
Politechnika Częstochowska, Polska

Kształtowanie kompetencji społecznych w procesie kształcenia inżynierów

Streszczenie

Efekty kształcenia opisane w Krajowych Ramach Kwalifikacji podzielone są na trzy grupy: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Niniejsze opracowanie jest refleksją na temat ostatniej kategorii. W artykule potrzebę kształcenia studentów z obszaru nauk technicznych w zakresie kompetencji społecznych uzasadniono wieloma czynnikami ogólnymi oraz wynikami badań własnych.

Słowa kluczowe: Krajowe Ramy Kwalifikacji, kompetencje społeczne, uczelnie techniczne.

The social competence in the process of engineering education

Abstract

The effects described in The National Qualifications Framework are divided into three groups: knowledge, skills and social competence. The overview is the study of the last category. In the article the need for education of technical science students in the area of social competence is proved by the general factors and the results of own findings.

Key words: National Qualifications Framework, social competence, technical universities.

Alyona ZUYEVA, Elina LUGOVSKA
Institute of Vocational And Technical Education, Ukraine

The communication of professional thinking and professional competence in the process of professional training of technician-mechanics of agro-industrial production

Summary

The article proves the relationship between the professional competence and professional thinking of the technician-mechanics of AIP in the process of professional training from the position of the competence and individual – oriented approach. The structure of professional competence and properties of professional thinking are described. It is shown the competences which are formed with the help of professional thinking and the mastering of what kind of competencies contribute to the formation and development of professional thinking of the technician – mechanics of AIP.

Key words: a professional competence, a professional thinking, a training, a technician-mechanic of agro-industrial production.

Ylia LAZAREVA

P.G. Demidov Yaroslavl State University, Russia

Social-psychological training as method of forming professional competences in Universities of Russia

Abstract

This article covers the use of social-psychological training, as an active teaching method in the educational process in higher educational institutions of the Russian Federation.

Key words: social-psychological training, education, professional competence, group work.

Natalyr LITWINOVA
Vladimir State University, Russia

Psychological measures to protect arterial hypertension and diabetes

Abstract

A person's mentality undergoes very significant changes up to psychopathological symptoms as a result of arterial hypertension and diabetes (particularly in hard and chronic forms). The necessity of preventive psychological measures is observed in the paper.

Key words: arterial hypertension, diabetes, health, preventive psychological measures, personality, creativity, reflectiveness, goal setting, personality-focused medicine.

Marek KĘSY

Politechnika Częstochowska, Polska

Jakość procesu w ujęciu realiów gospodarki rynkowej

Streszczenie

Przedstawiono pojęcie jakości w ujęciu wybranych działów filozofii oraz teorii zarządzania. Wskazano uwarunkowania funkcjonowania systemu kształcenia w warunkach tzw. podwójnego otoczenia systemowego. Zaprezentowano pojęcie jakości procesu kształcenia w ujęciu wybranych realiów gospodarki rynkowej.

Słowa kluczowe: jakość, proces kształcenia, gospodarka rynkowa.

A process quality in the aspect of market economy reality

Abstract

A defined notion of quality according to selected field of philosophy and management theory has been presented. Some conditions of system operate in the dual system's environment has been presented as well. An education quality in the aspect of market economy reality has been described.

Key words: quality, education, market economy.

Oleksiy IVANIUTA, Sergiy KUBITCKIY

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Methodological conditions of implementation of educational progress monitoring in the process of future land surveyors professional training

Abstract

The paper analyzed the essence of monitoring learning achievement of students as educational technology; based on analysis selected and justified methodological conditions of implementation of monitoring learning achievement in process of professional training of future land surveyors.

Key words: teaching process, vocational training, process of professional training.

Eugene KMITA

Training and Certification Center of Ukrainian State Air Traffic Services
Enterprise, Ukraine

Professional competence of air traffic controller in the sphere of subject-activity approach

Abstract

The forming and development of air traffic controller's professional competence according to the subject-activity approach is described in this article. The main components of subject-action approach are described too.

Key words: air traffic control, air traffic controller, professional competence, subject-activity approach, types of professional training.

Monika WAWER

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Polska

Edukacyjne gry symulacyjne w rozwoju kompetencji pracowników

Streszczenie

W dobie cywilizacji innowacji technologicznych szczególnie istotne staje się kształtowanie kompetencji społecznych pracowników, które są związane z budowaniem pozytywnych relacji interpersonalnych w organizacji. Cel ten może być osiągnięty dzięki edukacyjnym grom symulacyjnym, będącym interesującą, ale przede wszystkim skuteczną metodą rozwijania różnych grup kompetencji.

Słowa kluczowe: gry symulacyjne, edukacja, rozwój pracowników.

Educational simulation games in the development of employees competencies

Abstract

In the era of technological innovation civilization, particularly important is the development of social competencies of employees that are associated with building the positive interpersonal relationships within the organization. This objective can be achieved through educational simulation games, which are interesting, but most of all an effective method to develop the various groups of the competencies.

Key words: simulation games, education, employees development.

Elena BAZALEY

Vladimir State University, Russia

Pedagogical Heritage of A.S. Makarenko in Modern Educational Space

Abstract

This article deals with the research of pedagogical heritage of A.S. Makarenko. He took great care of moral and labor upbringing of pupils. Teaching senior pupils we think it is necessary to ensure knowledge of last epochs teachers whose ideas are actual today. As our research is based on Makarenko's creative heritage we shall follow the process of pedagogical formation of a future teacher today.

Key words: pedagogical heritage, moral education, senior pupils, to be close to pupils, qualities, personality, upbringing space.

Magdalena PAKUŁA, Rafał WAWER

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska

Edukacja zawodowych rodzin zastępczych w Polsce

Streszczenie

Instytucja rodzin zastępczych istnieje od dawna, jednak dopiero ostatnie dwie dekady są przykładem świadomego doboru kandydatów na opiekunów, a ustawy o obowiązkach odbycia przez nich szkolenia wprowadzono w Polsce w 2001 r. W artykule scharakteryzowano program PRIDE – rodzinną opiekę zastępczą/adopcję w kontekście jego przydatności w rozwiązywaniu najbardziej charakterystycznych problemów, z którymi borykają się rodziny zastępcze. Program PRIDE jest uznany, doceniany i wykorzystywany w wielu krajach do przygotowania osób ubiegających się o pełnienie funkcji opiekunów zastępczych.

Słowa kluczowe: opieka zastępcza, zawodowa rodzina zastępcza, program PRIDE.

Education professional foster families in Poland

Abstract

Foster families have existed for a long time. The last twenty years is an example of a conscious choice of candidates for carers. The statutory duty to do their training was introduced in Poland in 2001. The article characterizes the PRIDE program – family foster care/adoption in the context of its usefulness in solving the most characteristic problems. The PRIDE is recognized, appreciated and used in many countries to prepare applicants for acting as foster carers.

Key words: foster care, professional foster family, PRIDE program.

Rafał WAWER, Magdalena PAKUŁA
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polska

Przygotowanie zawodowe rodzin zastępczych w kontekście historycznym

Streszczenie

W procesie wychowania dzieci osieroconych, bądź z innych względów pozbawionych właściwej opieki ze strony rodziców, znaczącą rolę od lat zajmują rodziny zastępcze. Ewolucja tej formy opieki nad dziećmi dotyczy przede wszystkim jej prawnego umocowania oraz przygotowania i kwalifikacji kandydatów na opiekunów. W artykule przedstawiono zmiany, jakie wprowadzały kolejne akty prawne w zakresie wymagań kompetencyjnych wobec rodzin zastępczych oraz ich zawodowego przygotowania.

Słowa kluczowe: rodzina zastępcza, opiekun zastępczy, dziecko osierocone, przygotowanie zawodowe.

Professional training of foster families in the historical context

Abstract

The education of children orphaned occupy an important role foster families. Changes in the care of children in the legal aspect of the preparation and caregivers. This paper presents the changes that introduce further legislation on the competency requirements to foster parents.

Key words: foster care, caregiver substitute, orphaned child, the vocational training.

Tamara KOVALCHUK, Tetyana MELNICHUK

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Cultural and educational leisure activities in nules of Ukraine

Abstract

Cultural and educational work in NULES of Ukraine has fruitful influence on the formation of future social teachers' preparedness to deal with leisure activity. The favorable conditions are created at the University with the purpose of individual and professional qualities improvement; theatrical, vocal and musical gifts perfection and physical development.

Key words: NULES of Ukraine, studio, theatre, leisure, artistic creative company, pantomime, variety art, vocal, ballroom dance, declamation.

Leonid KOCHERYGIN

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Some of them with aspects of training students in surveyors student-centered individual training

Abstract

The article discusses some problems with the training of students, future land surveyors, and creates educational opportunities for the development of their autonomy, community and accountability through student-oriented structure individualized studying.

Key words: student-centered learning, individual work, teaching, land surveying.

Część trzecia

**PROBLEMY EDUKACJI
EKOLOGICZNEJ I SPOŁECZNEJ**

Nataliia RIDEI, Kateryna GUSAK

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Professional and social competences in agrarian specialists: Theoretical aspects

Abstract

We assessed the current knowledge towards forming professional and social competences in agrarian specialists. We analyzed the process of preparing agrarian specialists in higher education of Ukraine. We reviewed definitions of „professional competence of agrarian specialist” and „social competence of agrarian specialist”.

Key words: professional competence, social competence, agrarian specialists, Ukraine.

Vita STROKAL

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Practical training of students-ecologists and its role in the development of scientific research: theoretical aspects

Abstract

Determined Specialists' practical training directly influence on the development of environmental education with the purpose of formation various occupational categories in the broad layers of the population: ecology practical skills and competences, environment protection and balanced nature use in everyday life and professional activities; ability to make environmentally responsible decisions regarding the protection and management of the environment quality and safety and life on the planet; ready to professional-practical environmental activities in the spheres of education, science, culture, public health services, as well as the production and household with propaganda of noosphere oriented principles of present and future generations ecological education, their environmental education for sustainable development.

Key words: practical training, environmental education, students.

Maria POLYVACH

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Scientific activity and life journey the first rector of the Ukrainian Agricultural Academy P.D. Pshenichniy

Abstract

The article is devoted to an outstanding scientist in zootechnics P.D. Pshenichny, disclosing his life journey and scientific accomplishments.

He was a highly educated scientist, investigative experimenter, is closely associated with the production, farm workers, was an example of true national scholar and active public figure.

Key words: P.D. Pshenichny, zootechnics, education, science, nutrition, metabolism, farm animals, Ukrainian Agricultural Academy, The National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

Wiktoria SOBCZYK, Katarzyna STERNIK

AGH Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Polska

Systemy zarządzania gospodarką odpadami w gminie wiejskiej¹

Streszczenie

Zagadnienie zagospodarowania odpadów wciąż jest zaniedbywane i traktowane jako mało istotne. W artykule opisano podstawy prawne z zakresu gospodarki odpadami w kraju oraz w gminie. Scharakteryzowano system zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi w gminie wiejskiej na przykładzie gminy Lubartów. Zwrócono uwagę na masę powstających odpadów zmieszanych oraz segregowanych. Zaproponowano działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji masy powstających odpadów oraz redukcji negatywnego wpływu na środowisko. Skupiono się na celach oraz korzyściach płynących z edukacji ekologicznej w kierunku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Słowa kluczowe: odpady komunalne, gospodarka odpadami, gmina Lubartów.

The systems of waste management in rural community

Abstract

The subject of waste management is still neglected and treated as not important. The article presents legal basis for waste management in the country and in the community. The system of municipal waste management in a rural community on the example of Lubartów community has been characterized. Special attention has been paid to mass of wastes produced, both mixed and segregated. There have been proposed several measures targeted at prevention of waste generation, at minimizing the mass of wastes produced, and at the mitigation of their negative impact on the environment. The article focuses on objectives and benefits of environmental education aimed at the selective collection of municipal waste.

Key words: municipal wastes, waste management, community Lubartów.

¹ Publikacja zrealizowana w ramach pracy statutowej nr 11.11.100.482.

Maciej GLINIAK, Wiktoria SOBCZYK
AGH Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Polska

Antropogeniczne procesy zasolenia gleb¹

Streszczenie

W artykule opisano gleby słone na świecie według międzynarodowego systemu WRB oraz klasyfikację polską. Przedstawiono wpływ zasolenia na glebę i rośliny. Podkreślono negatywny wpływ zasolenia na fotosyntezę, oddychanie, przyswajanie asymilatów i wzrost roślin. Opisano procesy rekultywacji gleb słonych.

Słowa kluczowe: gleby słone, zasolenie, rekultywacja techniczna i biologiczna.
Anthropogenic salinisation processes

Abstract

The article describes the classification of saline soils in the world according to World reference base for soil resources and Polish Soil Systematics. The influence of salinity on soil and plants has been presented. Special attention has been paid to negative affects of salinity on the photosynthesis, respiration, absorption of assimilates and growth of plants. The salty soil remediation processes has been characterized.

Key words: salty soil, salinity processes, technical and biological reclamation.

¹ Publikacja zrealizowana w ramach pracy statutowej nr 11.11.100.482.

Wiktoria SOBCZYK, Anna KOWALSKA

AGH University of Science and Technology, Cracow, Poland

The Natura 2000 network and thread from mining activities¹

Abstract

The aim of the Natura 2000 network is to preserve biodiversity while allowing sustainable development of the regions. This paper describes the objects of protection in the Natura 2000 areas. Some characteristics have been provided of the types of impact exerted by gravel and sand mining sites on the natural environment. Also it has been presented the influence of the mining of sand and gravel on the objects of protection in the Natura 2000 network.

Key words: Natura 2000 network, mining activity, threats, environmental protection.

¹ Publikacja zrealizowana w ramach pracy statutowej nr 11.11.100.482.

Tatiana SAYENKO

National Aviation University, Ukraine

Oksana NAGORNIUK, Liliya NEDOBIJCHUK

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Pedagogical problems of ecological (environmental) training in technical universities

Abstract

The ways of modernization of ecological or environmental education in high technical school during the competency paradigm and in final phase of the Decade of Education for Sustainable Development (2011–2014) were discussed.

Key words: ecological (environmental) education, psychological and pedagogical technology, education for sustainable development, ecological (environmental) education in technical universities.

Yuliia RYBALKO

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Formation of professional competence of ecologists in professional training in higher agricultural educational establishments

Abstract

The paper identified and justified pedagogical conditions of professional competence of environmental, criteria and levels of professional competence of environmental, clarified the specific environmental professional training, professional environmental education in higher agricultural education, improved maintenance of professional future environmental component of the branch.

Keywords: professional competence, students, environmentalists, environmental education.

V.A. KHARITONOVA

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Professional competence as a personal and professional readiness to successful teacher of pedagogical activity

Abstract

This article provides general classification of professional competence and displays the value of this approach in the development of modern education.

Key words: professional competence, competency based approach.

Nataliya RIDEL, Denys SHOFOLOV

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Development of Ukraine higher education system for the balanced nature management

Abstract

The development of a national system of education for sustainable natural resources as a form of social activity has been theoretically proved and aimed at optimizing management training environmental experts by improving its professional oriented content, scientific, methodological and information support, structural and organizational structure for the intended purpose. It was determined that organizational and functional structure of environmental management as a set of (system) levels in the unity of their functions, powers and organizational relations and provides a holistic effect on the social system and the environment. It was found that the theoretical foundation of management training problem decision of future ecologists for the balanced nature management is a complex combination of approaches: system, ecosystem, system-structural, systemic-functional, competency, synergistic, axiological, acmeological, ecocentric, noosphere.

Key words: organizational development, national system of higher education, sustainable environmental.

Valentyna YAKOVLEVA, Iliia SAMARIN

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Peculiarities of „social pedagogy” teaching methodics in pedagogic higher educational institutions with using interactive teaching methods

Abstract

In this research paper it is exploring the need of providing interactive teaching methods into methodological complex of teaching activities of „Social pedagogy” subject for students getting „master” degree in specialty „Pedagogy of higher education” on the pedagogic faculty of National University of Life and Environmental Sciences. The problem of high dynamics of professional scientific knowledge amount growing is mentioned. Also there is an attempt to find the way of the problem solving by encouraging the using of modern, interactive teaching methods.

Key words: Institutions of higher education (I–IV accreditation level), educational discipline „Social pedagogy”, teaching methods, interactive teaching methods, trainings.

L.V. KRYMETS

National University of Defense of Ukraine, Ukraine

Social-philosophical and educational aspects of globalization

Abstract

This article provides total globalization, the problem of managing world processes, including world culture and world public opinion, becomes one of the central objectives of humankind in the development of modern education.

Key words: social, education, globalization, culture, common responsibility, processes of globalization.

Oksana PONOMARENKO

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Vocational guidance in the context of basic training youth to agricultural activity in the „school – university”

Abstract

Well planned and well organized career guidance services are increasingly important to improve career guidance for young people.

The process of training the qualified specialists is one of the main problems of the professional-practical education. So the above-mentioned problem in the article is considered the major among the problems which the high and secondary school meets.

Key words: vocational guidance, profession, pedagogical conditions, structure, professional competence, pupil.

Oksana POLOZENKO

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Professio-graphic approach to psychological preparation of future specialists of agrarian sphere to professional activity

Abstract

In the article it was grounded the purposefulness of application of the professional-graphic approach to the psychological preparation of future specialists of agrarian field, the peculiarities of the professional activity of the agrarians were studied, it was analyzed the notion „professio-graphic approach”, „professiography”, „professiogramm”.

Key words: professio-graphic approach, professiography, professiogramm, psychological preparation.

Alla NAIDYONOVA

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

The system of training of agricultural specialists in the UK educational institutions

Abstract

The article deals with the features of agrarian training in the UK, the necessity of reforming the system of higher agricultural education in Ukraine in connection with more requirements of global competition in the agricultural labour market.

Key words: college, agricultural education, manager of agriculture, agrobusiness, certificate.

Galina KOZLAKOVA

Institute for Higher Education of NAPS of Ukraine, Ukraine

Tatiana SAYENKO

National Aviation University in Kiev, Ukraine

Competence approach in ecological education of engineering students

Abstract

The ways of modernization of ecological or environmental education in higher technical school during the competency paradigm and in final phase of the Decade of Education for Sustainable Development (2011–2014) were discussed.

Key words: ecological (environmental) education, psychological and pedagogical technology, education for sustainable development, ecological (environmental) education in technical universities.

Natalia KOSTRYTSIA

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Modernization of cultural training content of future agrarian specialists in context of educational changes

Abstract

The article draws attention to the presence of human values in all human activities. They are also included in the agricultural industry. It can not therefore ignore them in the education of future professionals in the field of agriculture. This claim is based on the concept of human functioning in nature and society.

Key words: ecological education, humanistic education, agricultural education.

Nataliia ISAKOVA, Liudmyla DANKEVYCH

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Environmental education as a key factor of environmental consciousness

Abstract

Understanding the phenomenon of environmental education and implementation of its principles in the cultural life of our contemporary is an urgent problem of today. The integrity of the natural environment for human existence, and the acquisition of skills necessary for an individual in the contemporary society depend on the level of environmental upbringing and environmental education of people, and the younger generation, in particular. Environmental education aims to help people understand the causes of environmental changes and to propose the ways to prevent them.

The article highlights the aims, subject matter & peculiarities of environmental education, its influence on the formation of environmental consciousness of the younger generation in Ukraine. Environmental knowledge is regarded as a prerequisite for the development of environmental consciousness, and their successful acquisition forms environmental outlook.

Keywords: environmental education, environmental knowledge, ecological thinking, environmental outlook, environmental consciousness, environmental ethics, environmental culture, ecological environment.

Myroslava HLADCHENKO

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Emergence of the strategic management in the higher education sector of European Union Countries

Abstract

In the article the author analyses the tendencies in the higher education sector that led to the emergence of the strategic management of higher education. The author analyses the reforms in the internal and external governance and the changes in university-state relationship. Attention is paid to the development of the higher education autonomy which contributed to the emergence of strategic management of higher education institution.

Key words: internal governance, external governance, autonomy, New Public Management, strategic management of higher education.

Galina DUDARCHUK

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Importance of design in educational process of foresters

Abstract

The basic positions of project-based learning in training future foresters are presented, determined students' commitment to this method and highlights students suggestions improve the teaching of special subjects.

Key words: the project, the method of project, design technology, education of forestry specialists.

Katarzyna ZIĘBAKOWSKA-CECOT

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego
w Radomiu

Technologia informacyjna – klucz do zrównoważonego rozwoju?

Streszczenie

Współczesnym problemem całego świata jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju (ZR), zarówno w aspekcie środowiskowym, jak i społecznym, ekonomicznym i kulturowym. Jednym z narzędzi wspomagających edukację na rzecz ZR jest TI. Jednak wiele związanych z nią kwestii stanowi zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństw i przyrody.

Słowa kluczowe: TI, rozwój zrównoważony, edukacja dla ZR, zrównoważona ekonomia, cyfrowa marginalizacja.

Information Technology – a Key to Sustainable Development?

Abstract

The present problem of the whole world is providing a sustainable development (SD) in environmental aspect, as well as in social, economic and cultural ones. One of tools assisting the education for SD is IT. However, there are many issues associated with it, which are threats for proper functioning of societies and the nature.

Key words: IT, sustainable development, education for SD, sustainable economy, digital marginalization.

Część czwarta

**PROBLEMY EDUKACJI
DLA BEZPIECZEŃSTWA**

Henrieta RAJNICOVÁ

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská Republika

Ergonómia, bezpečnosť a ochrana zdravia na pracovisku so zobrazovacou jednotkou

Kľúčové slová: ergonómia, bezpečnosť a ochrana zdravia, zobrazovacia jednotka, počítač, zraková únava, podporno – pohybový systém.

Ergonomics, safety and health at work with display unit

Abstract

Article is devoted to a safe job with the display unit, ergonomics in the workplace and health problem, that are in long-term computing most often occur.

Key words: ergonomics, health and safety, display unit, computer, visual fatigue, supportive – musculoskeletal system.

Petra KVASNOVÁ

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská Republika

Zaistenie bezpečnosti práce pri zváraní kovov

Abstrakt

Článok pojednáva o negatívnych dôsledkoch jednotlivých druhov zvárania a spôsoboch ich eliminácie, čo je možné len pri dodržiavaní pravidiel bezpečnosti práce pri zváraní.

Kľúčové slová: zváranie, bezpečnosť práce, výstražné symboly.

Occupational safety assurance in metal welding

Abstract

Article dealt with negative consequences individual sorts welding's and manners its elimination, what be possible only by the abidance style occupational safety in metal welding.

Key words: welding, occupational safety, warning symbols.

PodĎakovanie

Práca vznikla v rámci projektu KEGA 005 UMB – 4/2011 pod názvom „Tvorba moderných vysokoškolských učebníc a didaktických prostriedkov pre ťažiskové jednotky nových študijných programov prvého a druhého stupňa vysokoškolského vzdelávania so zameraním na technické odborné predmety”.

Melánia FESZTEROVÁ

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovenská Republika

BOZP aplikovaná vo výchove a vzdelávaní budúcich učiteľov chémie

Abstrakt

Príspevok poukazuje na dôležitosť výchovy a vzdelávania v oblasti dodržiavania bezpečnej práce a ochrany zdravia študentov – budúcich učiteľov chémie. Je venovaný potrebe rozvoja a požiadavkám na rastúce nároky na bezpečnosť a hygienu práce. Téma výchovy a vzdelávanie v oblasti dodržiavania zásad bezpečnej práce je dnes vysoko aktuálna. Cieľom výchovy a vzdelávania k BOZP je poskytnúť študentom potrebné vedomosti a informácie a rozvíjať zručnosti a návyky pre bezpečnú prácu.

Kľúčové slová: bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (BOZP), osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP), učiteľ, výchova, vzdelávanie.

OHS Applied in Education and Training of Future Chemistry Teachers

Abstract

The paper shows the importance of education and training in the field of respecting the safe work and the students' health prevention – future chemistry teachers. It is about the need of development, and demands on increasing requirements to safety and hygiene of work. Topic of education and training in the area of Occupational Health and Safety (OHS) is very actual nowadays. The aim of OHS education is to offer students needed knowledge and information, to develop skills and habits, which are inevitable for safe work.

Key words: Occupational Health and Safety (OHS), Personal Protective Equipment at Work (PPE), Teacher, Training, Education.

Práca bola podporená projektom KEGA č. 041UKF-4/2011 pod názvom „Implementácia moderných trendov vzdelávania z oblasti BOZP do celoživotného vzdelávania”.

Antoni KRAUZ

Uniwersytet Rzeszowski, Polska

Internet narzędziem groźnej broni cyfrowej dla infrastruktury krytycznej w globalnym świecie wiedzy

Streszczenie

W zamieszczonym artykule dokonano krótkiej charakterystyki problematyki zagrożeń i niebezpieczeństw spowodowanych rozwojem Internetu. Przedstawiono podejmowane próby ataków informatycznych, prowadzonej wojny internetowej skierowanej na różne dziedziny finansowo-ekonomiczne, administracyjne, militarne o zasięgu globalnym. Dokonano przeglądu różnych form i metod ataku na infrastrukturę informatyczną, w tym infrastrukturę krytyczną. Przedstawiono rozwój zagrożeń ze strony broni cyfrowej, cyberterrorizmu, cyberprzestępczości, cyberwojny, podano przykłady ataków hakerskich występujących w skali globalnej. Omówiono przykładowy model zabezpieczenia systemu informatycznego komputera, korzystania z Internetu.

Internet tool for the weapon digital Critical Infrastructure in the global world of knowledge

Abstract

In the reproduced article presents a brief characterization of hazards and dangers caused by the growth of the Internet. Are shown attempts to attack information, conducted online war aimed at different areas of financial and economic, administrative, global military. There have been reviews of various forms and methods of attack on infrastructure, including critical infrastructure. Provides an overview of the risks posed by digital weapons, cyberterrorism, cybercrime, cyberwar, are examples of hacking attacks occurring on a global scale. Discussed an example of a computer system security model computer, using the Internet.

Keys word: Internet, critical infrastructure, information attack, cyberwar.

Oleksandr VORONTSOV

Kiev National Taras Shevchenko University, Ukraine

The Ukrainian Armed Forces educational and psychosocial junior officers' professional competence development technology in the professional development system

Abstract

The article describes the necessary directions of the in-service training of educational and socio-psychological junior officers of the Ukrainian Armed Forces, the ways of construction of the training process of the in-service training. The educational and psychosocial junior officers professional competence development technology is envisaged in the in-service training.

Key words: in-service training system, development technology, the learning process.

Oleg BOYKO

Ground Forces Academy, Ukraine

Subject-activity model in forming officer's leadership competence in the Academy of Ground Forces of Ukraine

Abstract

Thus, we defined the essence of leadership competency of the future officer and exposed parts of didactic model of its formation, based on the concept of subject-activity training of military specialists and implemented in the educational process of the Academy of Armed Forces named after hetman Petro Sagaydachnyi (see scheme 2).

Prospects for further researches can be: justification and development of methods of leadership competence formation of officers in schools and experimental verification of its effectiveness.

Key words: „subject-activity model”, „leadership of officers”, „leadership competence of future officers”.

Mykola KOS

Ground Forces Academy, Ukraine

Historical-pedagogical analysis of model and simulation development as a part of tactical training of military professionals

Abstract

We have provided a short description of development of models and simulation of tactical and strategic actions in training of military professional. We believe that better and more rigorous research of development and new trends of models and simulation is needed in order to gain the necessary knowledge on how to use their experience in development of perspective systems of models and simulation of combat actions for Ukrainian Armed Forces. This is especially true for the training of future officers in Military Higher Education Institutions.

A further line of research may be the analysis of development of national models and simulation of various actions in military sphere, particularly in system of military education.

Key words: simulation and modeling, imitation, modeling, simulation, model.

Natalija KOZHEMIAKO

National University of State Tax Service of Ukraine, Ukraine

Methods of communicative competence formation of future specialists in the field of law during the study of psychological and pedagogical disciplines

Abstract

The article deals with methods of communicative competence future lawyer in the study of psychological and pedagogical disciplines.

Key words: method, discussion, debate, role play, problem lecture communicative competence.

Sergii YASHCHUK

National University of Culture and Art Kyiv, Ukraine

Environmental law in ukraine: present and prospects

Abstract

The state policy in the field of ecology should be based on sustainable system of law, legal acts, norms, but this system, especially during the transition should be flexible, that is able to respond quickly on changes of surrounding components, to be able to adapt to changes of too complex environment. And this is very effective means for overcoming the environmental crisis and ensuring the environmental function of the state.

Key words: environmental law, environmental regulations in nature using, complex of ecological and economic index of state control.

Oksana VYTRYKHOVSKA

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Classification of economic disciplines on the level of information technology

Abstract

The above classification of economic subjects depending on the application in their study of information technology.

Key words: Information Technology, Economic discipline.

Ulyana Ivanivna TERLETSKA

Chernihiv National Pedagogical University name after T.H. Shevchenko, Ukraine

Chernihiv Province Primary Schools of Agriculture in Late 19th-Early 20th Century

Abstract

This article provides a brief analysis of the first primary schools of agriculture in Chernihiv province in late 19th and early 20th century.

Key words: Chernihiv province, schools of agriculture, late 19th-early 20th century.

Część piąta

PROBLEMY KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI

Oleksandr SOKOLOV

Nicolaus Copernicus University, Poland

Maria MAZORCHUK, V. DOBRIAK

National Aerospace University named after N.E. Zhukovskiy, Ukraine

Wiesław URBANIAK

Kazimierz Wielki University, Poland

Testing of the acquirement of student's general educational competence

Abstract

According to the Bologna Accords, in recent years the education sector in Ukraine has been undergoing via some changes: Ukraine switched to the multi-level education, many universities introduced the credit-modular system of knowledge, assessment and a successfully implemented distance learning system, based on External Independent Testing (EIT) [<http://www.ihep.org/>]. Ukraine provides equal access to education.

However, despite the positive developments in the field of education, in 2010, only 17% of students received the highest possible score in a test of mathematics, and in 2011, only 7% received 180.5 points and above [*Results of social...*]. And that is despite the fact that according to the psychometric analysis: 58% test items can be classified as „optimal”.

This paper is devoted to investigation of results and search of statistical relationships of indicators in tests of the general competence and knowledge assessment of students, which took place in Ukraine in 2011.

A general methodology for finding significant statistical relationships between certain characters is described in the article. We used standard methods of statistical analysis: finding the value of the distribution, the methods of descriptive statistics, one-dimensional analysis of variance. The calculations were carried out with the help of software SPSS.

A brief interpretation of test results is given. These results are accompanied by graphics and tables. The study drew conclusions about the level of general education of students in Ukraine in 2011. Objectiveness of test for the knowledge assessment scores is substantiated.

Key words: students, test, test for the knowledge assessment, statistical analysis, education.

Natalia RIDEY, Svetlana PALAMARCHUCK, Denis SHOFOLOV
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

The introduction of credit-module and module-rating technology education in Ukraine

Abstract

In the article the analysis of the introduction of credit-modular and modular-ranking technology education in Ukraine and worldwide. Established consistent credit rating modular training and evaluation in the implementation of of the European Credit Transfer System in Ukraine.

Key words: educational process, module, credit-modular technology, modular learning credits.

Olena BERMICHEVA, Nataliia BURUKOVSKA

National School of Judges of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Problem-based seminar strategies at higher educational establishments. Novel approach

Abstract

The article analyses teaching technique strategies of a problem-based seminar as a methodological basis for acquisition of theoretical and practical skills by students.

Key words: problem-based seminar, teaching technique strategies of problem-based seminars, novel approaches to training, comparative approach.

Ireneusz ZAWŁOCKI, Krzysztof NIEWIADOMSKI, Ewa NIEROBA
Politechnika Częstochowska, Polska

Trudne sytuacje szkolne w ocenie uczniów i nauczycieli

Streszczenie

W opracowaniu dokonano ogólnej analizy głównych problemów dotyczących uczniów i nauczycieli we współczesnej szkole, wskazując obszary stwarzające największe trudności obydwu podmiotom procesu edukacji. O ocenę analizowanych zagadnień poproszono uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, przeprowadzając badania pozwalające wskazać podstawowe trudne sytuacje szkolne widziane oczyma jednych i drugich.

Słowa kluczowe: problemy współczesnej szkoły, trudne sytuacje szkolne, relacje uczeń-nauczyciel.

Students and teachers opinions on difficult situations in school

Abstract

The study was the overall analysis of main problems affecting students and teachers in today's schools. This paper points out areas which cause the greatest difficulty in communication and other important areas. Both students and teachers were invited to indicate most common problems which can appear and be found in modern school.

Key words: problems of modern school, difficult school situations, student and teacher relationship.

Ludmila VIKHREVA

Vladimir State University, Russia

The interconnection of parent-child relationships with the propensity to manipulating at senior schoolboys

Abstract

This article considers the problem of the relationship between the characteristics of parent-child relationships and manipulative installations that manifest in the behavior of adolescents, also described the practical results obtained in the research.

Key words: propensity to manipulating, parent-child relationship, the manipulation, the style of parent-child relationships, manipulative installation, senior schoolboys, interconnection, communication, interpersonal relationships, personal characteristics.

Viera TOMKOVÁ

Univerzita Konštantína filozofa v Nitre, Slovenská Republika

K otázkam technickej neverbálnej komunikácie žiakov nižšieho sekundárneho vzdelávania

Abstrakt

Technická neverbálna komunikácia predstavuje druh komunikácie medzi jednotlivcami pomocou grafických obrazov – technických výkresov. Pri ich tvorbe žiaci a aj učitelia musia dodržiavať základné pravidlá dané technickou normou. Úspešná technická grafická komunikácia závisí aj od zručností a vedomostí, ktoré si žiaci osvojili na vyučovacích hodinách geometrie. Porovnaním výsledkov testov zameraných na technickú grafickú komunikáciu s celoplošným testovaním Testovanie 9 – testovanie matematických kompetencií, sme zistovali príčiny nízkej úspešnosti žiakov v sledovanej oblasti.

Kľúčové slová: technické vzdelávanie, technická neverbálna komunikácia.

Issue of technical nonverbal communication of the learners in the lower secondary education

Abstract

Technical nonverbal communication represents a form of communication among individuals carried out by the means of graphic images – technical drawings. During the process of drawing both learners and teachers have to follow the basic rules given in the technical standards. Successful technical communication also depends upon the skills and knowledge the learners have acquired in the geometry class. By the means of comparison of the tests results focused on technical graphic communication in the framework of the blanket testing „Testing 9 – mathematical competences testing” we studied the reasons of the low success rate of the learners in the examined area.

Key words: technical education, technical nonverbal communication.

Ján STEBILA

University of Matej Bel in Banská Bystrica, Slovak Republic

Ľuboš KRIŠŤÁK

Technical University in Zvolen, Slovak Republic

Teaching climate of a technical subject in the process of applying ict tools

Abstract

In the article we deal with summarizing the fundamental characteristics of the social climate in the primary school environment in the lower secondary education. The aim is to analyze the results of the conducted pedagogical experiment in the subject Technology and to refer to the function of implementing multimedia teaching aids as tools which help to improve social climate and develop knowledge, skills and creativity of students.

Key words: technology, social climate, teacher, pupil, multimedia.

**Władysław BŁASIAK, Małgorzata GODLEWSKA, Roman ROSIEK,
Dariusz WCISŁO**

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Polska

Eye tracking. Nowe możliwości eksperymentalne w badaniach edukacyjnych

Streszczenie

Prezentujemy zalety okulografii oraz metody eye-trackingu w badaniach edukacyjnych. W przeprowadzonym eksperymencie rejestrowaliśmy aktywność oczu studentów w trakcie rozwiązywania testu wyboru dotyczącego problemów przyrodniczych oraz podczas reakcji na zdania dotyczące ich zainteresowania fizyką, ich opinią o przydatności fizyki dla społeczeństwa oraz ich zamiarem zostania przyrodnikami. Zaprezentowano korelację pomiędzy chęcią zostania przyrodnikiem a zainteresowaniem fizyką. Na podstawie analizy aktywności oczu (mapy koncentracji uwagi) sprawdzaliśmy różne strategie rozwiązywania problemów przez dobrze i słabo przygotowanych uczniów. Odkryto niespodziewanie wysoką korelację pomiędzy średnimi czasami fiksacji podczas rozwiązywania różnych zadań przez tę samą osobę. Eksperyment został przeprowadzony w grupie 35 uczniów szkoły średniej.

Słowa kluczowe: edukacja, zainteresowanie uczniów, eye tracking, okulografia, analiza rozwiązywania problemów przyrodniczych.

Eye tracking. New experimental possibilities in educational research

Abstract

We present advantages of oculography and eye-tracking method in educational research. In the experiment presented here we have recorded student's eye activity during solving science choice tests as well as responses to statements concerning their interest in physics, their opinion on usefulness of physics for society and their intention to become scientist. The correlation between the intention to become a scientist and interest in physics has been presented. By analyzing the area of eye activity (heat maps) we have studied different problem solving strategies taken by well and bad prepared students. We have discovered unexpectedly high correlation of average fixation times during solving different

tasks for each individual. The experiment was performed on a sample of 35 secondary school students.

Key words: education, students interest, eye tracking, oculography, analysis of science problem solving.

Antonín ROJÁK, Miroslava MIKLOŠÍKOVÁ

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Česká Republika

Kompetence učitele odborných předmětů

Abstrakt

Příspěvek je orientován na pedagogické kompetence učitelů odborných předmětů v kontextu se společenskými změnami a vzdělávací politikou. Odborné kompetence zahrnují specifika učitele odborných předmětů. Jsou zaměřeny na odbornou a pedagogicko psychologickou a didaktickou problematiku. Součástí je úsilí o kvalitu práce učitele.

Klíčová slova: standardy, kurikulum, pedagogická evaluace, klíčové kompetence.

Vocational subject teachers' professional competences

Abstract

The contribution is focused on teachers' professional competences in connection with social changes and educational politics. Professional competencies focus on vocational and pedagogical, psychological and didactic problems. The quality of teacher's work is crucial.

Key words: standards, curriculum, educational evaluation, key competences.

Olena SYDORENKO

Pereyaslav–Khmelnitsky State Pedagogical University, Ukraine

Experimental verification of the model of preparation of future social educators for communicative activity in the rest camps

Abstract

The model of preparation of future social teachers to communicative activity in the rest camps are described in the article. The results of the forming experiment are analyzed.

Key words: preparedness to communicative activity, components of preparation, criteria and indicators of preparedness, pedagogical conditions, model of preparation, socio-pedagogical project, special course.

Janusz STRZECHA

Uniwersytet Rzeszowski, Polska

Zawodowe kompetencje nauczycieli fotografii i filmu średnich szkół plastycznych a przemiany w technologiach fotograficznych i filmowych

Streszczenie

Artykuł ten dotyczy problematyki zawodowych kompetencji nauczycieli fotografii i filmu średnich szkół plastycznych w świetle zachodzących przemian w technologiach zapisu i przetwarzania informacji o obrazie i dźwięku. Dynamiczny rozwój tych technologii spowodował konieczność przystosowania się nauczycieli fotografii i filmu do tych przemian. Na tle tych zjawisk i czynników wskazuje się potrzebę badań nad kompetencjami tych nauczycieli w celu sformułowania stosownych propozycji i wskazówek do profesjonalnego przygotowania multimedialnego tej grupy nauczycieli, a także ich dalszego doskonalenia i doskonalenia.

Słowa kluczowe: zawodowe kompetencje nauczycieli fotografii i filmu, technologie fotograficzne, nauczyciel fotografii i filmu, średnia szkoła plastyczna, podstawy fotografii i filmu.

Professional competences of teachers of photography and film in arts high schools versus changes in photographic and film technologies

Abstract

This article refers to the issue of professional competences of photography and film teachers working in the secondary arts school, in the light of the changes taking place in multimedia technology. The dynamic development of these technologies makes it necessary to adapt the teachers of photography and film to these conditions. Against these circumstances, it indicates the need for research on the competences in order to formulate appropriate proposals and guidelines for the professional multimedia preparation of that group of teachers, as well as further training and improvement.

Key words: professional competences of photography and film teachers, photography technologies, photography and film teacher, the secondary art school, basics of photography and film.

Oleksandr MIHNO

Academy of Pedagogic Sciences of Ukraine, Ukraine

Vasyl Sukhomlynsky on Psychological and Educational Characteristics of Student's Personality

(Dedicated to the 95th Anniversary of Vasyl Sukhomlynsky's Birthday)

Abstract

The article highlights the evolution of Vasyl Sukhomlynsky's views on the research of student's personality; in the article principal student's psychological and educational characteristics have been described.

Keys words: Vasyl Sukhomlynsky, student's personality, psychological and educational characteristics, psychological seminar.

Diana TERESHCHUK

Ternopil V. Hnatiuk National Pedagogical University, Ukraine

Assessing Students' Strategic Competence in Speaking English

Abstract

This article proposes criteria for testing university students' strategic competency in speaking. The roots of the derivation of the four criteria and their indicators is the demands for the future specialists – university students, the essence and distinctive peculiarities of strategic competence, the specificity of speaking as a skill and as an activity, the modern tendencies in evaluation processes. Hence, such criteria with the corresponding indicators for evaluation were established: cognitive, communicative, goal-seeking, educational-compensatory. Studying specific tasks for assessment and developing tools of evaluating strategic competence in writing and interaction activities open new **prospects** for further educational research.

Key words: language education, testing of competences, evaluation processes.

Oleksandr LAGODYNSKYI

Military Diplomatic Academy, Kyiv, Ukraine

English Language Training in the Ukrainian Military Academies: Problems for Teachers and Curriculum Developers

Abstract

The article identifies major problems the teachers and curriculum developers have with the English Language Training in the Ukrainian military academies. It gives recommendations on how to solve them in order to improve language interoperability of the Ukrainian armed forces with the foreign military.

Key words: English Language Training; curriculum; NATO STANAG 6001 Language Level Descriptors; Ukrainian military academies; cadets.

Nataliia GLUSHANYTSIA
National Aviation University, Ukraine

Model of foreign language professionally-communicative competence formation of future bachelors in avionics

Abstract

The article presents the model of foreign language professionally-communicative competence formation of future bachelors in avionics. The components of the model are analyzed.

Key words: systematic, personal, operational, competence, cultural and communicative approaches, foreign language professionally-communicative competence.

Olena BALALAJEVA

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

Major principles of teaching Latin at the Departments of Veterinary Medicine in Ukrainian Agrarian Universities

Abstract

The article deals with didactic aspects teaching Latin at the departments of Veterinary Medicine of Ukrainian agrarian universities. Author analyzes the ways of linguoprofessional principles implementation in the process of teaching Latin, such as: consideration of the requirements of social and professional environment, advanced professional development, integrativity, double determination of content training, functionality, selectivity etc.

Key words: Professional education, Latin language teaching.

Przemysław PODULKA
Politechnika Rzeszowska, Polska

Metrologia powierzchni – znaczenie, użyteczność i ograniczenia

Streszczenie

Artykuł zawiera krótki opis stosowania metrologii powierzchni w badaniach oraz nauce na uczelniach wyższych. Oprócz problemów, jakie występują podczas analizy powierzchni mierzonych profilometrem optycznym, wspomniane jest także o brakach edukacji związanej z tą dziedziną nauki.

Słowa kluczowe: metrologia powierzchni, problemy metrologii, problemy w edukacji pomiarowej.

Surface metrology – meaning, utility and limitations

Abstract

This article presents a brief description of using surface measurements in research area. The metrology education in Universities was also taken into consideration. There are many difficulties for using optical interferometers. It was studied that metrology education has as many defects as optical measurements shows.

Key words: surface metrology, problems of surface measurements education.

AUTORZY/THE AUTHORS

ASTRAKHANTCEVA IULIIA, PhD in Psychology, Associate Professor, Udmurt State University, Russia

BALALAJEVA OLENA, postgraduate student, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

BÁNESZ GABRIEL, Doc. PaedDr., PhD., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra techniky a informačných technológií, Slovenská Republika

BAZALEY ELENA, lecturer of Department of Special Pedagogy, Vladimir State University, Russia

BERMICHEVA OLENA, Ph.D., National School of Judges of Ukraine, Ukraine

BILAN SERGEY, Associate Professor of the Department of History and Political Science, Candidate of History, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

BIŃKOWSKA ALICJA, magister, Politechnika Częstochowska, Polska

BŁASIAK WŁADYSŁAW, droktor habilitowany profesor UP, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Zakład Dydaktyki Fizyki, Polska

BOYKO OLEG, droktor habilitowany profesor UP, Alion Science and Technology Senior Instructor in Ground Forces Academy, Ukraine

BURUKOVSKA NATALIJA, Ph.D., National School of Judges of Ukraine, Ukraine

CHERKASOVA IRINA, candidate of pedagogical sciences, associate professor of Department of Psychology, Vladimir State University, Russia

CHRÁSKOVÁ MARIE, PaedDr., et. Mgr., PhD., Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Česká Republika

CIESIELKA MARTA, doktor inżynier, AGH Akademia Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica w Krakowie; Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej, Polska

DANKEVYCH LIUDMYLA, senior lecturer, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Department of the English language for economic specialties, Ukraine

DŁUGOSZ AGNIESZKA, doktor, Uniwersytet Rzeszowski, Instytut Techniki, Polska

DOBRIAK V., assistant, National Aerospace University named after N.E. Zhukovskiy, Kharkiv Aviation Institute, Department of Informatics, Ukraine

DUCHOVIČOVÁ MARCELA, PaedDr., PhD., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra techniky a informačných technológií, Slovenská Republika

DUDARCHUK GALINA, graduate of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

FESZTEROVÁ MELÁNIA, doc. Ing. PhD., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Katedra chémie, Fakulta prírodných vied, Slovenská Republika

FILATOVA OLGA, PhD., associate professor, Vladimir State University, director of Department of Psychology, Russia

GLINIAK MACIEJ, magister inżynier, AGH Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Katedra Inżynierii Środowiska i Przeróbki Surowców, Polska

GLUSHANYTSIA NATALIYA, postgraduate student, National Aviation University, Ukraine

GODLEWSKA MAŁGORZATA, doktor, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Zakład Dydaktyki Fizyki, Polska

GUSAK KATERYNA, postgraduate student, National University of Life and Environment Sciences of Ukraine, Department of Agrosphere Ecology and Environmental Control, Ukraine

HLADCHENKO MYROSLAVA, associate professor, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Department of English for Economic Students, Ukraine

ISAKOVA NATALIYA, candidate of history, associate professor of the Department of History and Political Science, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

IVANIUTA OLEKSIY, postgraduate student, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Department of Teaching Methods and School Management, Ukraine

IZHKO EVGENIYA, postgraduate student, lecturer in philology and translation, Dnipropetrovsk National University of Railway Transport, Russia

JAGUPOW WASILIJ, profesor doktor habilitowany, Instytut Oświaty Zawodowo-Technicznej Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy, Ukraina

KALUGA VOLODYMYR, PhD, associate professor of Department of History and Political Science, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

- KĘSY MAREK, doktor inżynier, Politechnika Częstochowska, Polska
- KHARITONOVA V.A., graduate Department of Teaching Methods Management of Educational Institutions, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine
- KMITA EUGENE VIKTOROVICH, Philosophy Doctor of pedagogical sciences, methodist of distance learning department, Ukrainian State Air Traffic Services Enterprise, Training and Certification Center, Ukraine
- KOCHERYGIN LEONID, Ph.D. student, the Department of Social Education and Information Technologies in Education, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine
- KOS MYKOLA, Alion Science and Technology Senior Instructor in Ground Forces Academy, Ukraine
- KOSTRYTSIA NATALIYA, candidat of pedagogical sciences, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine
- KOVALCHUK TAMARA, senior teacher of the Pedagogies Chair, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine
- KOWALSKA ANNA, magister inżynier, AGH Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Katedra Inżynierii Środowiska i Przeróbki Surowców, Polska
- KOZHEMIAKO NATALIJA, lecturer, Kiev Finance and Economics College National University of State Tax Service of Ukraine, Ukraine
- KOZLAKOVA GALINA, doctor hab. of pedagogy, professor, Institute for Higher Education, NAPS of Ukraine, Ukraine
- KRASZEWSKI KRZYSZTOF, doktor habilitowany, profesor UP, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Instytut Pedagogiki Przedszkolnej i Szkolnej, Polska
- KRAUZ ANTONI, doktor inżynier, Uniwersytet Rzeszowski, Instytut Techniki, Polska
- KRIŠŤÁK ĽUBOŠ, PaedDr., PhD., Technical University in Zvolen, Department of Physics, Electrical Engineering and Applied Mechanics, Faculty of Wood Sciences and Technology, Slovak Republic
- KRYMETS L.V., PhD, senior scientific, National University of Defense of Ukraine, Scientific and Research Laboratory, Ukraine
- KUBITCKIY SERGIY, PhD in Pedagogical Sciences, associate professor, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Department of Social Education and Information Technologies, Ukraine
- KUNOVÁ SILVIA, Mgr., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra techniky a informačných technológií, Slovenská Republika

KVASNOVÁ PETRA, Ing. PhD., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská Republika

LAGODYNSKYI OLEKSANDR, PhD, associate professor, Military Diplomatic Academy, Head of the Foreign Languages Department, Ukraine

LAZAREVA YLIA, postgraduate student, P.G. Demidov Yaroslavl State University, Department of Social and Political Psychology, Russia

LEONOV ILYA, postgraduate student, Udmurt State University, Social Psychology and Conflictology Department, Russia

LEONOV NIKOLAI, Doctor of Psychology, Professor, Udmurt State University, Head of Social Psychology Department, Russia

LITWINOVA NATALYR, PhD of psychological sciences, Department of Psychology, Vladimir State University, Russia

LUGOVSKA ELINA, postgraduate student, Institute of Vocational And Technical Education, Ukraine

LUKÁČOVÁ DANKA, Doc. PaedDr., PhD., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra techniky a informačných technológií, Slovenská Republika

MAKAROVA ANTONINA, candidate of pedagogical sciences, lecturer of Department of Special Pedagogy, Vladimir State University, Russia

MAZORCHUK MARIA, assistant, National Aerospace University named after N.E. Zhukovskiy, Kharkiv Aviation Institute, Department of Informatics, Ukraine

MELNYCHUK TETYANA, Ph.D of Pedagogics, associate professor of the Pedagogies Chair, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

MICHALSKI ANDRZEJ, doktor habilitowany, profesor nadzwyczajny, Wyższa Szkoła Pedagogiczno-Techniczna w Koninie, Polska

MIHNO OLEKSANDR, PhD, leading scholar, National Academy of Pedagogic Sciences of Ukraine, Pedagogic Museum, Ukraine

MIKLOŠIKOVÁ MIROSLAVA, PhDr., Ph.D., Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Katedra učitelství odborných předmětů, Česká Republika

NAGORNIUK OKSANA, PhD., assistant professor, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

NAIDYONOVA ALLA, teacher of the chair of foreign languages, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

NEDOBIJCHUK LILJA, postgraduate student, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

NIEROBA EWA, doktor, Politechnika Częstochowska, Polska

NIEWIADOMSKI KRZYSZTOF, doktor, Politechnika Częstochowska, Polska

NOWORYTA MALGORZATA, inżynier, AGH Akademia Górniczo-Hutnicza im. St. Staszica w Krakowie; Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej, Polska

PAKUŁA MAGDALENA, doktor, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Polska

PALAMARCHUCK SVETLANA, lecturer, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

PODULKA PRZEMYSŁAW, magister, Politechnika Rzeszowska, Polska

POLOZENKO OKSANA VASYL'EVNA, candidate of pedagogical science, senior lecturer, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

POLYVACH MARIA, postgraduate of Department of History and Political Science, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

PONOMARENKO OKSANA, senior teacher of the chair of foreign languages, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

RAJNICOVÁ HENRIETA, Ing. PhD., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenská Republika

RIDEI NATALIYA, doctor in pedagogical science, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

ROJÁK ANTONÍN, doc. PaedDr., CSc., Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, Katedra učitelství odborných předmětů, Česká Republika

ROSIEK ROMAN, doktor, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Zakład Dydaktyki Fizyki, Polska

RYBALKO YULIIA, candidate of pedagogical sciences, the senior lecturer, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Department of Agrosphere Ecology and Environmental Control, Ukraine

SAMARIN ILIIA, masters, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

SAYENKO TATIANA, doctor hab. of pedagogy, professor of the Department of Ecology, National Aviation University, Ukraine

SHOFOLOV DENYS, candidate of pedagogical sciences, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

- SIEKUNOVA IULIA, PhD, associate professor of department of history and political science, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine
- ŠIRKA JÁN, Mgr., PhD., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra techniky a informačných technológií, Slovenská Republika
- SOBCZYK WIKTORIA, doktor habilitowany inżynier, profesor AGH, AGH Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Katedra Inżynierii Środowiska i Przeróbki Surowców, Polska
- SOKOLOV OLEKSANDR, profesor doktor habilitowany, Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Polska
- STADIYCHUK IRYNA, postgraduate student, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Department of Social Education and Information Technologies, Ukraine
- STEBILA JÁN, PaedDr., PhD., University of Matej Bel in Banská Bystrica, Department of Techniques and Technologies, Faculty of Natural Science, Slovak Republic
- STERNIK KATARZYNA, inżynier, AGH Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Katedra Inżynierii Środowiska i Przeróbki Surowców, Polska
- STROKAL VITA, candidate of pedagogical sciences, the senior lecturer, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Department of Agrosphere Ecology and Environmental Control, Ukraine
- STRZECHA JANUSZ, magister inżynier, Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Sztuki, Zakład Intermediów, Polska
- SYDORENKO OLENA, postgraduate student of the Pedagogy Department, lecturer of the Department of Social Pedagogy and Adult Education of State High Education Institution, Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University behalf Hryhorii Skovoroda, Ukraine
- SZEREMETA RYSZARD, doktor, Wyższa Szkoła Pedagogiczno-Techniczna, Polska
- TERESHCHUK DIANA, Ternopil V. Hnatiuk National Pedagogical University, Ukraine
- TERLETSKA ULYANA IVANIVNA, post-graduate student, Chernihiv National Pedagogical University name after T.H. Shevchenko, Ukraine
- TOMKOVÁ VIERA, PaedDr., PhD., Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra techniky a informačných technológií, Slovenská Republika
- TOURCHIN ANATOLY, doctor of psychological Sciences, professor, Ivanovo State University, Managing Faculty of the General and Pedagogical Psychology, Russia
- URBANIAK WIESŁAW, doktor, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wydział Matematyki, Fizyki i Techniki, Polska

VIKHREVA LUDMILA, assistant of Department of Psychology, Vladimir State University, Russia

VORONTSOV OLEKSANDR, researcher of the Kiev National Taras Shevchenko University, Military Institute, Military Humanitarian Faculty, Military Education and Psychology Department, Russia

VYTRYKHOVSKA OKSANA, PhD of Pedagogics, assistant of the Metodical Chair, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

WALAT WOJCIECH, doktor habilitowany, profesor UR, Uniwersytet Rzeszowski, Instytut Techniki, Polska

WAWER MONIKA, doktor inżynier, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania w Lublinie, Katedra Zarządzania, Polska

WAWER RAFAŁ, doktor, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Polska

WCISŁO DARIUSZ, doktor, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Zakład Dydaktyki Fizyki, Polska

WILSZ JOLANTA, doktor habilitowany, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Polska

YAKOVLEVA VALENTYNA, Ph.D., teacher, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

YASHCHUK SERGII, student, National University of Culture and Art. Kyiv, Ukraine

ZAWŁOCKI IRENEUSZ, doktor inżynier, Politechnika Częstochowska, Polska

ZIĘBAKOWSKA-CECOT KATARZYNA, doktor, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, Katedra Pedagogiki i Psychologii, Polska

ZOBKOV ALEXANDER, PhD of psychological sciences, Department of Psychology, Vladimir State University, Russia

ZOBKOV VALERIY, professor doctor of psychological sciences, director of Department of Psychology, Vladimir State University, Russia

ZUYEVA ALYONA, postgraduate student, Institute of Vocational And Technical Education, Ukraine